



IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2001

Caroline Runeson
Anders Bergeskog

RAPPORT 2003:3

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Näringsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra: utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt och utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet. Förutom forskning arbetar IFAU med att: sprida kunskap om institutets verksamhet genom publikationer, seminarier, kurser, workshops och konferenser; bygga upp ett bibliotek av svenska utvärderingsstudier; påverka datainsamling och göra data lättillgängliga för forskare runt om i landet.

IFAU delar även ut anslag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Det finns två fasta ansökningstillfällen per år: den 1 april och den 1 november. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om anslag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid myndigheten finns en traditionell styrelse bestående av en ordförande, institutets chef och åtta andra ledamöter. Styrelsen har bl a som uppgift att besluta över beviljandet av externa anslag samt ge synpunkter på verksamheten. Till institutet är även referensgrupper knutna där arbetsgivar- och arbetstagsidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2001

av

Caroline Runeson¹ och Anders Bergeskog²

2002-12-19

¹ Jag vill tacka följande personer som granskat faktainnehållet och lämnat värdefulla synpunkter: Per Nyström, Lena Ståhl, Carina Cronsioe, Eivy Häggström, Klas Falk (Näringsdepartementet) och tjänstemän vid Ams program- och förmedlingsenhet, samt Ulf Hjelm (Nutek), Bo Tillberg och Laila Forsberg (Ams) som har bidragit med statistik till bilagorna.

² Har medverkat vid utformningen av denna översikt.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet.....	6
3	Arbetsmarknadspolitikens uppgift.....	8
3.1	Arbetsmarknadsverkets uppgifter.....	9
4	Arbetsmarknadspolitikens mål	9
5	Den offentliga arbetsförmedlingen.....	11
5.1	Service till arbetssökande.....	11
5.2	Service till arbetsgivare	13
5.3	Villkor för arbetssökande	14
5.4	Villkor för arbetsgivare	15
6	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet.....	16
6.1	Arbetslöshetsförsäkring.....	16
7	Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder.....	19
7.1	Anställningsstöd	19
7.1.1	Allmänt anställningsstöd.....	20
7.1.2	Förstärkt anställningsstöd.....	21
7.1.3	Särskilt anställningsstöd.....	22
7.2	Arbetsmarknadspolitiska program.....	22
7.2.1	Aktivitetsgarantin.....	24
7.2.2	Arbetsmarknadsutbildning	25
7.2.3	Arbetspraktik.....	25
7.2.4	Förberedande insatser.....	26
7.2.5	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.....	27
7.2.6	Stöd till start av näringsverksamhet	27
7.2.7	Ungdomsinsatser.....	28
7.3	Andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder	29
7.3.1	Flyttningsbidrag	29
7.3.2	Interpraktikstipendier	31
7.3.3	Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa (OTA).....	32
7.3.4	Stöd till utbildning av anställda.....	33
8	Särskilda åtgärder för arbetshandikappade.....	34
8.1	Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.....	34
8.1.1	Lönebidrag	35

8.1.2	Skyddat arbete	36
8.1.3	Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen.....	39
8.1.4	Stöd till personligt biträde	39
8.1.5	Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS) .	40
8.1.6	Särskilda insatser för syn- och hörselskadade.....	40
8.1.7	Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	41
8.2	Andra åtgärder för arbetshandikappade.....	41
8.2.1	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.....	41
9	Europeiska socialfonden.....	42
9.1	Programperioden 1995-99	43
9.2	Programperioden 2000-06	45
10	Viktiga förändringar i åtgärdsprogrammet under år 2001	46
10.1	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet.....	46
10.2	Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder	47
10.3	Särskilda åtgärder för arbetshandikappade.....	48
	Referenser	50
 Bilagor:		
	Ams sökandekategorier med engelska översättningar	52
	Antal öppet arbetslösa och i åtgärder 2001-01–2001-12	54
	Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, använda medel budgetåret 2001.....	55
	Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, använda medel budgetåret 2001 ...	56
	Utbetalningar från Europeiska socialfonden, år 2000-01	57

1 Inledning

Denna skrift avser att ge en överblick över den svenska arbetsmarknadspolitiken, dess organisation, verksamhet, mål och medel. Översikten ges årsvis ut av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) sedan 1997.

Inledningsvis beskrivs arbetsmarknadsmyndigheternas organisation, uppgifter och mål (kapitel 2-4). Därefter följer en beskrivning av den offentliga arbetsförmedlingens service och de villkor som gäller gentemot arbetssökande och arbetsgivare (kapitel 5). Kapitel 6-9 behandlar arbetslöshetsförsäkringen, de arbetsmarknadspolitiska programmen och övriga arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Beskrivningen avser det regelverk som gällde vid utgången av år 2001 och kapitelindelningen följer i princip anslagen i budgetpropositionen. Lagar och förordningar refereras till för den som vill söka mer information. (De aktuella lydelseerna finns kontinuerligt uppdaterade i Rixlex via Internet, se www.riksdagen.se/debatt/.) Ytterligare information finns i Arbetsmarknadsstyrelsens (Ams) allmänna råd om tillämpningen av förordningarna samt i Ams föreskrifter om respektive åtgärd. Kapitel 9 beskriver hur medlen från Europeiska socialfonden används. I kapitel 10 sammanfattas de viktiga förändringar som skett i regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna under år 2001.

I bilagorna presenteras den offentliga arbetsförmedlingens sökandekategorier (på svenska och engelska), månadsvis statistik över antal öppet arbetslösa och antal personer i åtgärder under 2001 samt använda medel till arbetsmarknadspolitiska åtgärder under år 2001.

2 Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet³

De arbetsmarknadspolitiska myndigheterna lyder under Näringsdepartementet och ska verkställa riksdagens och regeringens beslut i arbetsmarknadspolitiska frågor.

Arbetsmarknadsverket (AMV) svarar för huvuddelen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. AMV omfattar Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams) och en länsarbetsnämnd i varje län⁴.

Arbetsmarknadsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och chefsmyndighet för länsarbetsnämnderna. Ams ska leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten inom landet och se till att den bedrivs effektivt. Ams ska vidare sätta upp mål och riktlinjer för verksamheten vid länsarbetsnämnderna, fördela de ekonomiska och andra resurser som står till AMV:s förfogande och följa upp och utvärdera resultatet av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Ams ska också meddela internadministrativa föreskrifter och andra beslut som behövs för att uppnå samordning, rationaliseringar och enhetlighet inom AMV.

Ams leds av en styrelse som ansvarar för verksamheten. Inom Ams finns också en rådgivande nämnd, tre delegationer och en personalansvarsnämnd. Den rådgivande nämnden, som består av representanter för arbetsgivare och arbetstagarer, behandlar frågor om arbetsförmedlingens organisation, verksamhet och riktlinjer. Kulturarbetsdelegationen och delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering (AR-delegationen) är rådgivande och har till uppgift att följa och stödja utvecklingen av åtgärder som främjar anställning av kulturarbetare respektive handikappade. Arbetslöshetsförsäkringsdelegationen ska följa utvecklingen av det kontanta stödet till arbetslösa och besluta i principiella ärenden om arbetslöshetskassor. Personalansvarsnämnden prövar frågor om disciplinansvar, upp-

³Avsnittet baseras på förordning (1999:1423) med instruktion för AMV, förordning (2000:1212) med instruktion för Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige samt på Ams (2002a).

⁴Enligt lagen (1997:1144) om försöksverksamhet med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län utför länsstyrelsen i Gotlands län under tiden den 1 januari 1998 – 31 december 2002 de uppgifter som länsarbetsnämnden ska utföra.

sägningar av personliga skäl, åtalsanmälan och avstängning av anställda inom AMV.

Länsarbetsnämnden är länsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och ska leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i länet och se till att den bedrivs effektivt. Nämnden ska dessutom hjälpa Ams i dess verksamhet i totalförsvaret. Länsarbetsnämnden leds av en styrelse. Hos nämnden finns en delegation för arbetslivsinriktad rehabilitering och det bör dessutom finnas en arbetsmarknadsnämnd i varje kommun. Vid länsarbetsnämnden finns också den offentliga arbetsförmedlingen och, vid vissa länsarbetsnämnder, bland annat kulturarbetsförmedling, sjöarbetsförmedling och särskilda resurser för arbetslivsinriktad rehabilitering.

Delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering är rådgivande i frågor om arbetslivsinriktad rehabilitering och andra arbetsmarknadspolitiska insatser för funktionshindrade. Företrädare för arbetsmarknadens parter och handikapporganisationer ska ingå i delegationen.

Arbetsmarknadsnämnden är ett samarbetsorgan med uppgift att medverka till att den arbetsmarknadspolitiska verksamheten utformas utifrån lokala förutsättningar och behov. Nämnden ska medverka till att målen för den nationella arbetsmarknadspolitiken uppnås och till att finna former och skapa utrymme för aktivitetsgarantin. Nämnden ska vidare ansvara för kvaliteten i ungdomsinsatserna, mobilisera det lokala arbetsmarknadsutbudet och skapa samsyn mellan olika aktörer för att främja att varje individs arbetsförmåga tas till vara. I arbetsmarknadsnämnden ingår företrädare för länsarbetsnämnden, arbetsförmedlingen, kommunen, det lokala näringslivet och de lokala arbetstagarorganisationerna.

Arbetsförmedlingen (AF) är den offentliga arbetsförmedlingen som finns representerad i nästan varje kommun. På större orter finns även särskilda förmedlingar som inriktar sig på att ge service till vissa yrkesgrupper. Förutom platsförmedlande verksamhet bedriver arbetsförmedlingen vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering, förmedling av arbetsmarknadspolitiska program samt fungerar som kontrollmyndighet för rätt till ersättning vid arbetslöshet. (Arbetsförmedlingens verksamhet beskrivs mer utförligt i kapitel fem.)

För redan anställda finns yrkesinriktad rehabilitering i form av Arbetslivstjänster, vilket är en avgiftsfinansierad verksamhet inom AMV. Företag, organisationer och myndigheter kan köpa arbetslivsinriktad rehabilitering, förebyggande insatser och utbildningsinsatser till anställd personal.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) utgjorde tidigare en del av AMV men är från den 1 januari 2001 en egen myndighet. Svenska ESF-rådet ska för programperioden 2000-06 pröva sådana frågor om stöd från Europeiska socialfonden som avser mål 3⁵ och gemenskapsinitiativet Equal. Rådet ska även för programperioden 1995-99 avsluta frågor om stöd avseende mål 3 och 4 samt gemenskapsinitiativen Adapt och Employment. Rådet ska också, inom sitt verksamhetsområde, utföra övriga uppgifter som framgår av programdokumenten. Inom Svenska ESF-rådet finns en styrelse och ett centralt sekreteriat. För handläggning på regional nivå av sådana ärenden som avser mål 3 för programperioden 1999-95 och mål 3 och 4 för programperioden 2000-06 ska det finnas regionala enheter i berörda län.

3 Arbetsmarknadspolitikens uppgift

I budgetpropositionen för 2001 betonas följande: Arbetsmarknadspolitikens uppgift är främst att öka anpassningen på arbetsmarknaden. Det ska ske genom en effektiv matchning mellan arbetssökande och lediga arbeten tillsammans med kompetenshöjande insatser och andra program för arbetslösa. Könsuppdelningen på arbetsmarknaden ska motverkas. Detta medverkar till en hög rörlighet på arbetsmarknaden och till en högre sysselsättning samtidigt som inflationsdrivande flaskhalsar kan undvikas. Arbetsmarknadspolitikerna ska också bidra till tillväxt och ett konkurrenskraftigt näringsliv samt skapa förutsättningar för flexibilitet, trygghet och delaktighet i arbetslivet. En annan viktig uppgift för arbetsmarknadspolitikerna är att stödja dem som har det svårast på arbetsmarknaden. Arbetslöshetsförsäkringen ska underlätta och stimulera omställning på arbetsmarknaden, vilket bidrar till en fungerande försörjning av arbetskraft till företag och förvaltningar.

⁵ De olika målprogrammen och gemenskapsinitiativen beskrivs i kapitel 9.

3.1 Arbetsmarknadsverkets uppgifter

I förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten anges vilka uppgifter AMV tilldelats.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter är att:

- effektivt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft,
- främja sysselsättning och kompetensutveckling för arbetslösa på en effektiv och flexibel arbetsmarknad,
- underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden,
- motverka långa tider utan reguljärt arbete, samt
- motverka en könsuppdelad arbetsmarknad och på andra sätt bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt till ökad mångfald i arbetslivet.

Verksamheten ska utformas så att:

- den stärker den enskildes möjligheter att få eller behålla ett reguljärt arbete som så nära som möjligt ansluter till hans eller hennes förutsättningar och önskemål,
- den inte snedvrider konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet,
- risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt,
- den anpassas till skilda förutsättningar och behov i olika delar av landet, och
- den är förenlig med målen för ett ekologiskt hållbart Sverige.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs i form av platsförmedling, vägledning, individuella handlingsplaner, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslivsinriktad rehabilitering, arbetslivstjänster och vissa anställningsfrämjande åtgärder. Verksamheten omfattar också frågor om arbetstillstånd, arbetslöshetsförsäkringen, totalförsvaret och byggnadstillstånd m m.

4 Arbetsmarknadspolitikens mål

Det övergripande målet för arbetsmarknadspolitikerna är en väl fungerande arbetsmarknad med full sysselsättning och god ekonomisk tillväxt⁶.

⁶ Budgetpropositionen för år 2001.

I regleringsbrevet delas Arbetsmarknadsverkets verksamhet upp i följande verksamhetsgrenar: (i) matchning på arbetsmarknaden, (ii) kompetenshöjande insatser och stöd till dem som har det svårast på arbetsmarknaden, (iii) verksamhetsutveckling, uppföljning, tillsyn och kontroll av arbetsförmedling, arbetsmarknadspolitiska program och arbetslöshetsförsäkring, och (iv) arbetslivstjänster. Mål anges för respektive verksamhetsområde. Presentationen av mål följer en annorlunda struktur jämfört med förgående år, men berör i stort sett samma områden. Siffrorna inom parentes anger målen för budgetåret 2000.

Matchning på arbetsmarknaden

Mål 1: En effektiv matchning mellan vakanser och arbetssökande på arbetsförmedlingen. Arbetsgivare som anmäler lediga platser ska få tillräckligt med sökande för att kunna anställa inom rimligt tid.

Mål 2: En effektiv sökprocess så att arbetslöshetstiderna blir korta. Individuella handlingsplaner med hög kvalitet ska upprättas i samverkan mellan arbetsförmedlingen och den arbetssökande inom tre månader.

Mål 3: Antalet långtidsinskrivna som inte haft ett reguljärt arbete de senaste två åren ska minska kontinuerligt under året och vara mindre än 40 000 (62 000) personer i slutet av budgetåret.

Kompetenshöjande insatser och stöd till dem som har det svårast på arbetsmarknaden

Mål 1: Andelen personer som fått arbete 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsutbildning ska i genomsnitt uppgå till minst 70 (70) procent.

Mål 2: I genomsnitt minst 57 000 (56 000) arbetshandikappade per månad ska ha lämplig sysselsättning under år 2001 för beloppet som tilldelats under anslaget 22:4 Särskilda insatser för arbetshandikappade.

Mål 3: Den genomsnittliga bidragsnivån i lönebidrag som lämnas till andra arbetsgivare än allmännyttiga organisationer ska uppgå till högst 58 (60) procent av den bidragsgrundande lönekostnaden.

Verksamhetsutveckling, uppföljning, tillsyn och kontroll av arbetsförmedling, arbetsmarknadspolitiska program och arbetslöshetsförsäkring

Mål: En effektiv tillsyn, kontroll och uppföljning för att säkerställa en likformig och rättssäker tillämpning av regelverk.

Arbetslivstjänster

Mål: Verksamheten ska medverka till att personer som står utanför arbetslivet ska kunna gå tillbaka till sitt tidigare arbete eller få ett annat arbete.

5 Den offentliga arbetsförmedlingen

Den offentliga arbetsförmedlingen⁷ finns representerad i nästan varje kommun. På större orter finns särskilda förmedlingar som inriktar sig på service till vissa yrkesgrupper. Det gäller exempelvis teknik, industri, vård och ekonomi. På vissa större orter finns också specialförmedlingarna Kultur/Media, Sjöfart och Utland. Förutom platsförmedlande verksamhet bedriver arbetsförmedlingen vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering, förmedling av arbetsmarknadspolitiska program samt kontrollerar att den arbetslöse, för att få rätt till arbetslöshetsersättning, står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetsförmedlingen vänder sig inte enbart till arbetslösa utan även till anställda som vill byta arbete. Förmedlingarna erbjuder också rekryterings- och förmedlingsservice till arbetsgivare.⁸

5.1 Service till arbetssökande⁹

På arbetsförmedlingen kan arbetssökande få information om lediga platser genom ett antal olika kanaler. Lediga jobb annonseras ut på arbetsförmedlingens anslagstavla, i tidningen "Platsjournalen" samt i arbetsförmedlingens internet-tjänst "Platsbanken". I Platsbanken kan arbetssökande söka efter lediga platser kommunvis och yrkesvis eller genom att skapa en egen sökprofil. Det bör nämnas i sammanhanget att alla vakanser som anmäls till arbetsförmedlingen inte offentliggörs. Arbetsgivaren kan välja att endast anmäla vakansen, utan att

⁷ Det som i fortsättningen avses med "arbetsförmedlingen" är den offentliga arbetsförmedlingen.

⁸ Informationen kommer från www.ams.se.

⁹ Där inte annat anges kommer informationen från Ams (2002b) och Bergeskog (1999).

få den utannonserad i vare sig arbetsförmedlingens tidning, Platsbanken eller på det lokala kontorets anslagstavla. (Enligt Ams anmäls drygt 30 procent¹⁰ av landets totala antal externa vakanser till arbetsförmedlingen och av dessa publiceras ca 80 procent¹¹, d v s ungefär en fjärdedel av samtliga vakanser publiceras via arbetsförmedlingen.)

Genom arbetsförmedlingen kan arbetssökande få tips och råd om hur de kan gå till väga för att söka jobb. I "Sökandebanken" kan arbetssökande själva lägga in uppgifter om sig själva för att arbetsgivare ska kunna söka efter lämplig personal. "Vikariebanken" är motsvarande förmedling av tillfälliga jobb. I "Kultur- och Nöjesbanken" kan yrkesverksamma artister presentera sitt utbud av kultur- och underhållningsprogram. En ytterligare förmedling via Internet är "Bild- och Konstnärsbanken" där uppdragssökande konstnärer kan presentera referensbilder och meriter.

Varje ny arbetssökande ska erbjudas tid för att redogöra för sina meriter, förutsättningar och behov¹². Vid kontakten med en arbetsförmedlare kan den sökande specificera sina önskemål om arbete och en sökprofil läggas in i arbetsförmedlingens informationssystem. De registrerade uppgifterna används sedan av förmedlingen när den letar personer till lediga arbeten. Senast inom tre månader från att en arbetssökande har anmält sig hos arbetsförmedlingen ska en individuell handlingsplan upprättas. Handlingsplanen ska ange vilka aktiviteter som är aktuella för att den sökande så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Den ska också beskriva ansvarsfördelningen mellan den sökande och förmedlingen. Den individuella handlingsplanen ska upprättas i samråd med den som söker arbete.¹³

Arbetsförmedlingens vägledningsservice syftar i första hand till att förbättra enskilda personers förutsättningar att söka arbete där det finns en efterfrågan på arbetsmarknaden. Servicen omfattar bland annat yrkes- och utbildningsinformation, enskild vägledning, arbetspsykologiskt stöd och gruppaktiviteter i form av yrkesvalskurser och vägledningsgrupper¹⁴. Information om olika yrken och

¹⁰ Okeke (2001).

¹¹ Ams statistikdatabas "Händel" under perioden 990615-000615.

¹² Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen.

¹³ Ams föreskrifter om individuella handlingsplaner.

¹⁴ Ams (2000a).

utbildningar finns tillgänglig på arbetsförmedlingen och på förmedlingens internetjänst där den sökande själv kan göra exempelvis ett intressetest.

Arbetslivsinriktad rehabilitering utgör ett samlingsbegrepp för olika tjänster inom arbetsförmedlingen som är inriktade på arbetssökande med arbetshandikapp, nedsatt arbetsförmåga eller med andra särskilda svårigheter på arbetsmarknaden. Rehabiliteringen består främst av följande tjänster: kartläggning/utredning, fördjupad vägledning, sökandeariiktad platsförmedling, arbetsprövning och särskilda program för arbetshandikappade. Specialtjänster som erbjuds i något mindre utsträckning är funktionsbedömningar (d v s bedömningar av sökandes arbetsförmåga), arbetsplatsanpassningar/arbetshjälpmiddel och specialistutredningar (t ex arbetspsykologiska). Vissa län har i uppdrag att ge service till synskadade, hörselskadade/döva och arbetssökande med rörelsehinder. Specialkompetens för sökande med psykiska, intellektuella och socialmedicinska arbetshandikapp finns i samtliga län.¹⁵

5.2 Service till arbetsgivare¹⁶

Arbetsgivare kan annonsera lediga tjänster i tidningen "Platsjournalen" och i arbetsförmedlingens internetjänst "Platsbanken". I Platsbanken finns möjlighet att komplettera annonsen med en presentation av arbetsplatsen. Arbetsgivaren kan också välja att publicera presentationen av företaget i en företagsdatabas så att den finns tillgänglig via Internet även när det inte finns någon annons i Platsbanken. Med hjälp av tjänsten "Annonsera direkt" kan arbetsgivare själva registrera lediga tjänster via Ams hemsida. Efter godkännande publiceras annonserna i Platsbanken. För att kunna använda Annonsera direkt måste arbetsgivaren först registrera sig.

Arbetsgivare kan söka efter personal i "Sökandebanken" som är en databas med presentationer av arbetssökande inom alla yrkesområden. De arbetssökande kan själva registrera sig i databasen och behöver alltså inte vara inskrivna som arbetssökande vid arbetsförmedlingen. Arbetsgivare som behöver tillfällig personal kan söka i "Vikariebanken", som innehåller olika vikariepooler för särskilda yrkeskategorier och geografiska områden. De arbetssökande måste aktualisera sina registreringar en gång per dygn för att garantera tillgänglighe-

¹⁵ Ams (2001a).

¹⁶ Ams (2002c) och Ams (2002d).

ten. Arbetsgivaren måste registrera sig även för dessa tjänster. I ”Bild- och Konstnärnsbanken” kan den som har behov av konstnärlig kompetens söka bland konstnärer och fotografer som presenterar sina meriter och exempel på sina konstverk. I ”Kultur- och Nöjesbanken” kan sökningar göras bland artister med olika kultur- och nöjesprogram inom områdena musik, dans, scen och kultur.

5.3 Villkor för arbetssökande¹⁷

Ett grundvillkor för arbetslöshetsersättning är att man ska vara inskriven vid arbetsförmedlingen. Detta gäller även för den som vill få sin ersättningsrätt prövad samt för personer som önskar delta i något arbetsmarknadspolitiskt program. Den platsinformation som publiceras är tillgänglig för alla, men för att få tillgång till arbetsförmedlingens service i sin helhet krävs inskrivning.

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning måste den arbetssökande uppfylla vissa krav som arbetsförmedlingen ställer. Exempelvis ska avanmälan göras till arbetslöshetskassan om en sökande inte infinner sig på avtalad tid och inte heller hör av sig till arbetsförmedlingen. Om en sökande ”anvisas” en ledig plats innebär detta att personen ska söka jobbet, annars riskerar han eller hon att förlora ersättningen. Detsamma gäller en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Anvisningsförfarandet måste dock uppfylla vissa formella krav på grund av de ekonomiska konsekvenser det kan medföra att avvisa en plats. Den sökande måste ha klart för sig att det rör sig om en faktisk anvisning och inte om något allmänt förslag. Det är alltså inte tillräckligt att uppmärksamma den sökande på en annons, lämna ut ”Platsjournalen” eller låta den sökande läsa en platsnotis på en datorskärm. För att kunna ta ställning till erbjudandet ska den sökande få information om arbetsuppgifter, anställningens varaktighet, kommunikationer, arbetstider, lön och andra anställningsförmåner samt om kollektivavtal finns. Sökande som begär det, ska ges skälig betänketid för att kunna ta ställning till anvisat arbete eller program.

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan och Ams om en sökande som får eller begär ersättning avvisar en anvisning till lämpligt arbete eller program eller på annat sätt vållar att en anställning inte kommer till stånd. Det-

¹⁷ Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen samt Bergeskog (1999).

samma gäller om personen inte medverkar till upprättande av en individuell handlingsplan, lämnar förmedlingen eller på annat sätt hindrar förmedlaren från att ge en fullständig anvisning, uppträder så att det finns anledning att tro att han eller hon inte vill eller kan ta något arbete eller om det blivit känt för förmedlingen att den sökande frivilligt och utan godtagbar anledning lämnat tidigare anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande. Ovan nämnda förhållande ska föranleda en prövning av den sökandes rätt till ersättning.

5.4 Villkor för arbetsgivare¹⁸

Arbetsgivare har enligt lag skyldighet att anmäla lediga platser till den offentliga arbetsförmedlingen. Underlåtenhet kan medföra penningböter. Undantag gäller vid anställning som är avsedd att vara högst tio dagar samt vid tillsättning av statlig tjänst och lärar- eller skollära tjänst där avlöningsförmånerna fastställs av regeringen eller gällande myndighet. (Vid tillsättning av statlig tjänst gäller särskilda regler.¹⁹) Anmälningsskyldigheten gäller inte heller då arbetsgivaren avser att tillsätta den lediga platsen med arbetstagare som redan är anställd hos arbetsgivaren, medlem av arbetsgivarens familj, arbetstagare som ska ha företagsledande ställning eller arbetstagare som enligt lag, annan författning eller kollektivavtal har företrädesrätt till anställningen. Skyldigheten gäller inte heller om anställningen förutsätter en viss politisk, religiös eller annan ideell inställning, om tillsättningen sker genom valförfarande eller om arbetstagaren ska arbeta i arbetsgivarens hushåll.

En anmälan om ledig plats ska innehålla uppgifter om arbetsgivarens namn, adress och telefonnummer, var arbetsplatsen ligger, arbetsuppgifter, kompetenskrav, avlöningsförmåner, arbetets varaktighet, arbetstider, tillträdesdag och ansökningstid. Vid publicering av lediga platser får kön och ålder samt krav på kunskaper i svenska språket endast anges i undantagsfall. Arbetsgivaren har rätt att bestämma att en ledig plats ska ges begränsad publicering.

¹⁸ Lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen, förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen samt Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om lediga platser hos arbetsförmedlingen.

¹⁹ Se förordning (1984:819) om statliga platsanmälningar.

6 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet återfinns i statsbudgeten under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, anslag 22:2, Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för budgetåret 2001 uppgår till 38,4 miljarder kr. Exklusive bidrag till aktivitetsstöd uppgår anslaget till 29,2 miljarder kr. I detta avsnitt beskrivs regelverket kring arbetslöshetsersättningen vid utgången av år 2001. De viktiga förändringar som skett under året presenteras i kapitel 10.

6.1 Arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor

Beskrivning: Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. Grundförsäkringen vänder sig till den som inte är medlem i en arbetslöshetskassa, eller den som är medlem men inte uppfyller villkoren för en inkomstrelaterad ersättning. Inkomstbortfallsförsäkringen gäller för den som varit medlem i arbetslöshetskassa under minst tolv månader, under förutsättning att arbetsvillkoret uppfyllts under medlemstiden. Försäkringarna omfattar såväl arbetstagare som företagare.

Allmänna villkor: Rätt till ersättning har arbetslösa som aktivt söker lämpligt arbete men inte kan få ett sådant arbete, är arbetsföra och kan arbeta minst tre timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan. Den sökande måste vara anmäld vid arbetsförmedlingen och beredd att anta erbjudet lämpligt arbete om han eller hon inte har anmält godtagbart hinder. Den sökande måste också medverka till att en individuell handlingsplan upprättas. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas tidigast den dag den arbetslöse fyller 20 år. Ersättning lämnas inte till personer i utbildning eller som är permitterade utan lön.

En företagare ska anses arbetslös när hans eller hennes personliga verksamhet i rörelsen kan anses ha upphört annat än tillfälligt. Ersättning kan även lämnas

vid tillfälligt uppehåll om uppehållet inte är av säsongskaraktär och om ingen verksamhet bedrivs. Detta är dock endast möjligt en gång per rörelse.

Ett erbjudet arbete ska anses lämpligt om det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagits hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden samt om anställningsförmånerna och arbetsförhållandena kan anses vara godtagbara.

Under de första 100 ersättningsdagarna får en sökande begränsa sig till att söka arbeten inom sitt yrke och i närområdet. Detta gäller inte om en sökande påbörjar en ny ersättningsperiod i direkt anslutning till förgående period.

Övriga villkor: Villkoret för medlemskap i en arbetslöshetskassa är att under en sammanhängande period av fem veckor ha arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka under minst fyra veckor och fortfarande ha arbete i minst denna omfattning. Även studerande som uppfyller studerandevillkoret har rätt att bli medlemmar.

Arbetsvillkoret innebär att en sökande, under de senaste tolv månaderna före arbetslösheten, måste ha arbetat under minst 70 timmar per kalendermånad i minst sex månader, alternativt minst 450 timmar (minst 45 timmar varje månad) under sex sammanhängande kalendermånader. Med arbete avses även tid då den sökande haft semester, avgångsvederlag eller varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av annan anledning än sjukdom, totalförsvarspplikt eller barns födelse. I den mån det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret kan totalförsvarspplikt och föräldraledighet jämföras med arbete, dock tillsammans under högst två kalendermånader. Arbete som finansierats med särskilt anställningsstöd eller med stöd till start av näringsverksamhet räknas ej in i arbetsvillkoret. De tolv månaderna kan förlängas om den sökande inte kunnat arbeta av skäl som sjukdom, viss utbildning, totalförsvarspplikt, vård av eget barn yngre än två år eller deltagande i ett arbetsmarknadspolitiska program (gäller de flesta program).

Studerandevillkoret ger sökande rätt till ersättning enligt grundförsäkringen utan att de har uppfyllt arbetsvillkoret, om de stått till arbetsmarknadens förfogande genom arbetsförmedlingen eller arbetat i minst 90 kalenderdagar under en ramtid av tio månader i anslutning till att de avslutat en heltidsutbildning

som omfattar minst ett läsår och berättigar till studiestöd. Ramtiden kan vid behov förlängas fram till den dag den sökande fyller 20 år.

Karensvillkoret innebär att ersättning inte betalas ut förrän den sökande under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös i fem dagar. Då en arbetstagare själv sagt upp sig gäller avstängning i upp till 45 ersättningsdagar.

Ersättningstid: Ersättning lämnas i högst 300 dagar. När perioden löpt ut kan den förlängas med högst 300 dagar, om sökanden inte uppfyller ett nytt arbetsvillkor och inte heller enligt arbetsförmedlingen bör erbjudas aktivitet i aktivitetsgarantin. Ersättning lämnas längst till och med månaden före den arbetslöse fyller 65 år.

Ersättning: 80 procent av tidigare arbetsinkomst, dock lägst 270 kr per dag och högst 580 kr per dag. För den som har deltidsarbetat ska det lägsta beloppet minskas proportionellt. Till den som har haft en inkomst som ger en inkomstrelaterad ersättning som överstiger 580 kr per dag lämnas ersättning med högst 680 kr per dag under de första 100 dagarna. Får en sökande, på grund av arbetslöshet, fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassan, får dagpenning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas och den aktuella ersättningen. För den som har pension gäller särskilda regler.

Nedsättning av ersättning: Ersättningen sätts ned med 25 procent i 40 ersättningsdagar om en sökande har avvisat lämpligt arbete utan godtagbart skäl eller utan att uttryckligen ha avvisat arbetet ändå genom sitt uppträdande vållat att anställningen inte kommit till stånd. Om detta inträffar en andra gång under ersättningsperioden sätts ersättningen ned med 50 procent i ytterligare 40 dagar och vid en tredje gång har den sökande inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts.

Om ett arbete sannolikt skulle ha varat i högst fem dagar, mer än fem dagar men högst tio dagar eller mer än tio dagar ska en sökande som lämnat sitt arbete utan giltig anledning stängas av från ersättning i 10, 20 respektive 45 ersättningsdagar. Om den sökande skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande är avstängningstiden 20, 40 respektive 60 ersättningsdagar. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 28, 56 respektive 112 kalenderdagar i det första fallet och 56, 112 respektive 168 i kalenderdagar i det senare fallet.

Om en sökande stängs av från ersättning en tredje gång inom samma ersättningsperiod har han eller hon inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts.

Vad som i ovanstående två stycken sagts om arbete gäller även arbetsmarkandspolitiska program som berättigar till aktivitetsstöd (d v s arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, stöd till start av näringsverksamhet, aktivitetsgarantin, ungdomsinsatser, förberedande insatser och projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning) och utbildningar för vilka särskilt utbildningsbidrag lämnas (kommunal och statlig vuxenutbildning eller studier vid folkhögskolor).

7 Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder

Anslagen i statsbudgeten för arbetsmarkandspolitiska åtgärder finns under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, anslag 22:3, Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader. Bidrag till aktivitetsstöd återfinns dock under anslag 22:2, Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna (exklusive aktivitetsstöd) för budgetåret 2001 uppgår till 5,8 miljarder kr. Bidraget till aktivitetsstöd uppgår till 9,2 miljarder kr. Med detta bidrag finansieras även utgifter för deltagare i offentliga tillfälliga arbeten. Nedan beskrivs regelverket för de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna vid utgången av år 2001. De viktiga förändringar som skett under året presenteras i kapitel 10.

7.1 Anställningsstöd

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Beskrivning: Anställningsstöd till arbetsgivare för anställning av långtidsarbetslösa. Finns i form av allmänt, förstärkt och särskilt anställningsstöd.

Gemensamt för samtliga anställningsstöd:

Mål: Stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar sökande. Innan anvisning sker ska nämnden samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Anställningsstöd får endast lämnas om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Anställningsstöd får inte lämnas om uppsägningar på grund av arbetsbrist skett på den aktuella driftsenheten under de senaste nio månaderna. Anställningsstöd får inte heller lämnas till arbetsgivare som för samma insats får annat bidrag.

Anställningsformen kan vara såväl tillsvidareanställning som provanställning och annan tidsbegränsad anställning. I branscher med säsongsarbete får anställningsstöd endast lämnas vid tillsvidareanställning eller vid anställning som varar längre än den normala säsongen. Den som anställts med anställningsstöd får inte permitteras av annan anledning än att arbetet inte kan bedrivas på grund av väderleksförhållanden eller liknande orsaker.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter. Endast lönekostnader för normal veckoarbets-tid är bidragsgrundande. Stödet tillgodoförs arbetsgivaren genom månadsvis kreditering av arbetsgivarens skattekonto.

7.1.1 Allmänt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är långtidsarbetslösa²⁰ och som minst tolv månader omedelbart före anvisning till åtgärden har varit anmälda som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Stödet kan i särskilda fall även lämnas vid anställning av personer som inte betraktas som långtidsarbetslösa på grund av deltagande i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller sökande som haft en kortare anställning som inte kan anses ha stärkt deras ställning på arbetsmarknaden.

²⁰ Med långtidsarbetslöshet avses en oavbruten arbetslöshetstid om mer än sex månader för personer som är 25 år eller äldre. För personer under 25 år är motsvarande tid 100 dagar.

Ersättningstid: Sex månader. I verksamhet som innebär offentliga investeringar eller investeringar av samhällsnyttig karaktär kan tiden förlängas till högst tolv månader om det finns synnerliga skäl.

Ersättning: 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kronor per dag.

7.1.2 Förstärkt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 oktober 1999.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som tillhör någon av följande grupper:

(i) Arbetstagaren ska sedan 24 månader antingen ha varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisning till programmet under samma tid varit anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Anvisning får även göras av en person som inte uppfyller dessa krav på grund av en kortare tillfällig anställning, studier som omfattas av särskilda satsningar på utbildning av vuxna, sjukdom, föräldraledighet eller liknande orsak, under förutsättning att avbrottet i inskrivningstiden inte stärkt personens ställning på arbetsmarknaden.

(ii) Arbetstagaren ska sedan 48 månader antingen ha varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisning till programmet under samma tid varit anmäld som arbetssökande vid arbetsförmedlingen.

(iii) Arbetstagaren har ett arbetshandikapp och lämnar antingen en anställning hos Samhall eller ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare.

Ersättningstid: 24 månader.

Ersättning: Grupp (i) och (iii): Sex månader med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, därefter 18 månader med 25 procent av lönekostnaden, dock högst 175 kr per dag. Grupp (ii): Tolv månader med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, därefter tolv månader med 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag.

7.1.3 Särskilt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Målgrupp: Personer, 57 år och äldre, som sedan 24 månader antingen har varit arbetslösa eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisning till programmet under samma tid varit anmälda som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen samt tagit del av aktivitetsgarantin under minst tre månader.

Ersättningstid: 24 månader.

Ersättning: 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kronor per dag.

7.2 Arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Gemensamt för samtliga program:

Mål: Att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett reguljärt arbete.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är eller riskerar att bli arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen. Särskilda villkor finns för aktivitetsgarantin, kommunala ungdomsprogram, ungdomsgarantin och stöd till start av näringsverksamhet (se respektive program). Anvisningar får göras även av personer som inte fyllt 20 år om anvisningen gäller unga handikappade, kommunala ungdomsprogram eller personer som får inkomstrelaterad dagsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Villkor: En anvisning ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad, vilket innebär att en anvisning endast får göras om den är lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan någon anvisas till ett program som är förlagt till en arbetsplats ska länsarbetsnämnden samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Ersättningstid: Anvisningen ska omfatta heltidsverksamhet under en bestämd tidsperiod som får vara längst sex månader. Endast om det finns särskilda skäl

får tiden vara längre än sex månader eller avse verksamhet på deltid. Undantag är aktivitetsgarantin, kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin (se respektive program).

Ersättning: Aktivitetsstöd lämnas med samma belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning, dock lägst 270 kr per dag till den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning samt den som blivit utförsäkrad. Även den som gör ett ferieuppehåll i heltidsstudier och tar del i ett arbetsmarknadspolitiskt program är berättigad till denna ersättning, förutsatt att studierna föregåtts av sammanhängande heltidsarbete under minst fem månader samt att personen skulle ha uppfyllt arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen om studierna varit avslutade. I annat fall utgår en ersättning med 143 kr per dag. Särskilda villkor gäller för kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin (se respektive program). Till unga handikappade som tagit del i program under minst tolv månader lämnas aktivitetsstöd med lägst 475 kr per dag.

Ersättning vid resor m m: Bidrag till resor, övernattning, dubbelt boende och vissa utredningar får lämnas om det är nödvändigt för att någon ska kunna delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller genomgå en utredning inför en anvisning. Kostnader för dagliga resor får ersättas till den del de överstiger 300 kr per månad eller kostnaden för normal dagspendling på orten. Den som inte reser dagligen får ersättas med skälig kostnad för en resa till och från platsen där han eller hon tar del av ett program eller genomgår utredning och en hemresa per månad. Kostnader för resa med egen bil får ersättas om det är motiverat att resa med bil. Ersättning för övernattning och dubbelt boende får lämnas med 110 kr per dag, dock högst 2 400 kr per månad, eller den faktiska kostnaden, om tiden på annan ort är kortare än 30 kalenderdagar och kostnaden är skälig. Kostnader för läkarundersökningar, sakkunnigutlåtanden och särskild utrustning som länsarbetsnämnden beslutar om inför en anvisning får ersättas med den faktiska kostnaden.

Särskilt stöd vid resor m m för funktionshindrade: Till funktionshindrade som tar del av utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetspraktik, datortek eller arbetslivsinriktad rehabilitering får ersättning lämnas för obligatoriska studieresor inom Sverige och kostnader som överstiger 300 kr per månad för dagliga resor mellan bostaden och den plats där programmet bedrivs. Om programmet är förlagt till annan en ort och personen måste bo på den

andra orten lämnas ersättning för resor vid programmets början och slut och vid ett uppehåll som varar längre än tio dagar. Ersättning lämnas också för en hemresa per månad. En närståendes resekostnad ersätts om det är nödvändigt för att den funktionshindrade ska kunna resa. Ersättning kan vid behov också lämnas för ledsagare. Elever med funktionshinder i högstadiet och gymnasieskolan, eller motsvarande utbildning, får ersättning för resekostnader om de deltar i vägledning och inte har fyllt 20 år. Ersättning lämnas då även för kost och övernattningskostnader. I samtliga fall ersätts skäligena kostnader som överstiger 50 kr.

7.2.1 Aktivitetsgarantin

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter. Dessa innefattar: organiserade jobbsökaraktiviteter vid arbetsförmedlingen, aktiviteter som anordnas i samverkan mellan AMV och andra aktörer samt övriga arbetsmarknadspolitiska insatser som AMV förfogar över. Länsarbetsnämnden ska i samråd med deltagaren upprätta en individuell handlingsplan för hans eller hennes medverkan i programmet. Handlingsplanen och vilka aktiviteter som planeras för individen ska omprövas minst en gång per år.

Mål: Minska antalet långtidsarbetslösa, motverka långa inskrivningstider och minska andelen återinskrivningar. Ett delmål är att i samverkan med olika arbetsgivare få till stånd lämpliga arbeten som kan subventioneras med till exempel anställningsstöd.²¹

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna som arbetsökande vid den offentliga arbetsförmedlingen (d v s ej haft reguljärt arbete under minst två år).

Ersättningstid: En heltidsaktivitet bör erbjudas senast inom 27 månader från arbetslöshetens inträde. Deltagaren kan sedan vara kvar i programmet tills han eller hon: (i) haft ett reguljärt arbete i minst sex månader (lönebidrag, OSA och anställningsstöd, med undantag av särskilt anställningsstöd, räknas här som reguljärt arbete) (ii) påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd

²¹ Ams (2000b).

eller (iii) själv väljer att lämna programmet. Under tid i reguljärt arbete utgår inget aktivitetsstöd.

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd får lämnas för merkostnader som föranleds av anordning av aktivitet.

7.2.2 Arbetsmarknadsutbildning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1916.

Beskrivning: Yrkesinriktad utbildning. Länsarbetsnämnden eller andra aktörer upphandlar utbildningen eller utnyttjar platser i det reguljära utbildningssystemet.

Mål: Underlätta för den enskilde att få eller behålla ett arbete samt motverka att brist på arbetskraft uppstår på arbetsmarknaden.

Villkor: Utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet på gymnasienivå får utnyttjas som arbetsmarknadsutbildning för den som är långtidsinskriven invandrare eller har ett arbetshandikapp. Reguljär utbildning på högskolenivå, eller motsvarande nivå, får anvisas som arbetsmarknadsutbildning om kursen omfattar högst 40 veckor och inte är del av en längre eftergymnasial utbildning.

7.2.3 Arbetspraktik

Introduktionsdatum: Arbetspraktik är i princip en annan beteckning på den tidigare arbetsplatsintroduktionen (API), vilken infördes den 1 juli 1995.

Beskrivning: Praktik på en arbetsplats.

Villkor: Arbetspraktik får anordnas av den som länsarbetsnämnden ingår överenskommelse med. När en överenskommelse ingås ska länsarbetsnämnden särskilt verka för att risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt. I branscher med säsongarbete måste praktiken avse att omfatta en längre tidsperiod än den normala säsongen.

Anordnaren ska genom en skriftlig överenskommelse med länsarbetsnämnden åta sig att lämna ett finansieringsbidrag till staten med 3 000 kr per månad innan en person anvisas arbetspraktik. Om anordnaren är stat, kommun eller

landsting uppgår bidraget till 1 000 kr per månad för personer som är långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen. Länsarbetsnämnden får anvisa arbetspraktik utan överenskommelse om finansieringsbidrag till unga handikappade, arbetshandikappade, invandrare, deltagare i aktivitetsgarantin, handledare i datortek samt vissa studerande som tar del av arbetspraktik under ferieuppehåll. Finansieringsbidrag behöver inte heller lämnas då praktiken anordnas som en integrerad del av arbetsmarknadsutbildning, i vägledande syfte och pågår i högst åtta veckor, eller av en ideell organisation.

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd för merkostnader får lämnas till ideella organisationer som anordnar arbetspraktik samt till statliga anordnare inom skogsvårds-, naturvårds- och kulturmiljövårdsområdena.

7.2.4 Förberedande insatser

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av vägledande, rehabiliterande eller orienterande karaktär. Dessa kan bestå av väglednings- eller platsförmedlingsaktiviteter, arbetslivsinriktad rehabilitering, upphandlad utbildning av förberedande eller orienterande karaktär, eller datorteksverksamhet i form av utbildning och träning i datateknik i kombination med deltagande i arbetsmarknadsinriktad verksamhet. Deltagare i aktivitetsgarantin, långtidsinskrivna invandrare och arbetshandikappade kan också erbjudas utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det reguljära utbildningsväsendet. Utbildning inom ramen för programmet är att jämställa med arbetsmarknadsutbildning.

Målgrupp: Personer med särskilt behov av att förbereda sig för ett annat arbetsmarknadspolitiskt program eller arbete.

Villkor: Utbildningen får inte bestå av undervisning enligt förordningen (1994:895) om svenskundervisning för invandrare (sfi).

Ersättningstid: Utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom ramen för aktivitetsgarantin får motsvara längst sex månaders heltidsstudier. Om det finns särskilda skäl får dock tiden förlängas för den som är långtidsinskriven invand-

rare eller har ett arbetshandikapp, oavsett om personen deltar i aktivitetsgarantin eller ej.

7.2.5 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

Beskrivning: Insatser som sker i samverkan mellan länsarbetsnämnden och andra aktörer på arbetsmarknaden och som inte kan anordnas inom ramen för övriga program, men inte heller strider mot bestämmelserna om andra program.

Villkor: Länsarbetsnämnden ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. När överenskommelsen ingås ska länsarbetsnämnden särskilt beakta att projektet är förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter. Av överenskommelsen ska följande framgå: projektets syfte, innehåll och omfattning, formerna för länsarbetsnämndens medverkan, hur projektet ska finansieras, avtalat projektstöd till den som i samverkan med länsarbetsnämnden anordnar projektet samt hur projektet ska följas upp och utvärderas. Medel som avsätts till ett projekt får inte användas till försörjning av deltagarna.

7.2.6 Stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: 1 juli 1984.

Beskrivning: Bidrag till en företagares försörjning under inledningsskedet av näringsverksamheten.

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och bedöms ha goda förutsättningar att driva näringsverksamheten med tillfredsställande lönsamhet och som genom verksamheten kan få varaktig sysselsättning. Personer bosatta inom ett sådant stödområde A eller B som avses i 2 § i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd får beviljas stöd utan att de är eller riskerar att bli arbetslösa.

Ersättningstid: Ersättning lämnas under högst sex månader. Tiden kan dock förlängas om det finns särskilda skäl. Vid bedömning av förlängd ersättningstid

bör särskild hänsyn tas till om näringsverksamheten bedrivs i glesbygd eller av kvinnor eller invandrare²².

7.2.7 Ungdomsinsatser

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter hos en kommun. Programmet består av kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin. Länsarbetsnämnden ska ta initiativ till överenskommelser som innebär att kommunerna åtar sig att anordna ungdomsinsatser.

Mål: Avtalen med kommunerna ska särskilt inriktas på att motverka att långtidsarbetslöshet uppkommer eller består bland ungdomar.²³

Gemensamma villkor: I avtalen ska det framgå hur ungdomarna ska hålla kontakt med arbetsförmedlingen under verksamhetens gång.²⁴

Kommunala ungdomsprogram

Introduktionsdatum: 1 oktober 1995.

Beskrivning: Praktik eller annan verksamhet på heltid.

Målgrupp: Arbetslösa ungdomar som inte fyllt 20 år och som inte genomgår gymnasieskola eller liknande utbildning.

Ersättningstid: Fram till dess ungdomarna fyller 20 år.

Ersättning: Kommunen har rätt till ersättning från staten för verksamheten. Kommunen beslutar om vilken ersättning som ska lämnas till deltagaren.

Ungdomsgarantin

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

Beskrivning: Aktiverande och utvecklande insats på heltid. Kommunens skyldighet inträder om något arbete, reguljär utbildning eller något lämpligt ar-

²² Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program.

²³ Ams föreskrifter för tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program.

²⁴ ibid.

betsmarknadspolitiskt program inte kunnat erbjudas inom 90 dagar från anmälan som arbetssökande hos arbetsförmedlingen.

Målgrupp: Arbetslösa ungdomar, mellan 20 och 25 år, som står till arbetsmarknadens förfogande.

Ersättningstid: Utvecklingsinsatsen ska erbjudas inom tio dagar från det att kommunens skyldighet inträtt och får pågå i högst tolv månader. Kommunen får erbjuda en ny utvecklingsinsats först efter att deltagaren under tre månader efter avslutad insats prövat sina möjligheter att få arbete eller påbörja en reguljär utbildning.

Ersättning: Den som är berättigad till arbetslöshetsersättning har rätt till aktivitetsstöd. Kommunen ska ersätta deltagare som, då programmet påbörjas, uppstår socialbidrag med ett belopp som motsvarar försörjningsstödet. Deltagare som vare sig erhåller aktivitetsstöd eller socialbidrag ska ersättas av kommunen med 2 562 kr per månad. De två ersättningarna från kommunen betecknas utvecklingsersättning. För den sistnämnda ersättningen ersätts kommunen av staten. Kommunen ersätts även för kostnader för aktivering av ungdomarna.

7.3 Andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder

7.3.1 Flyttningsbidrag

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag

Beskrivning: Bidrag till flyttning som sker av arbetsmarknadspolitiska skäl, för den som inte kan få arbete i eller nära hemorten. Flyttningsbidraget består av tre olika bidrag. Respenning ger rätt till ersättning för resa, logi och bohagstransport för den som söker arbete eller börjar arbeta på annan ort. Starthjälp innebär en engångsersättning till den som flyttar till en annan ort för att arbeta. Pendlingsstöd är bidrag till den som tar ett arbete som medför långa och kostsamma pendlingsresor.

Gemensamma villkor: Flyttningsbidrag får lämnas till personer som har fyllt 25 år. Om det finns särskilda skäl får bidrag även lämnas till personer som har fyllt 20 år eller genomgått treårig gymnasieskola. Bidrag får inte lämnas om

anställningen på den nya orten kan ses som en flyttning mellan arbetsplatser inom samma företag.

Respenning

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten. Bidrag får även lämnas till den som har en kvalificerad yrkesutbildning och fått anställning vid ett stödberättigat företag i ett stödområde som avses i förordningen (1999:1383) om stödområden för vissa regionala företagsstöd, om arbetskraft med sådan utbildning inte finns att få tag i på orten. Detsamma gäller den som bor inom ett sådant stödområde och har fått stadigvarande anställning på annan ort, om flyttningen förbättrar möjligheterna för någon annan arbetssökande som har svårt att byta bostadsort att få arbete inom stödområdet.

Villkor: Ansökan om bidrag ska göras före resan eller flyttningen.

Ersättning: Respenning lämnas för resa, logi och bohagstransport. Ersättning för resa och logi får lämnas för besök i annan ort, om besöket bedöms nödvändigt för att anställningen ska komma till stånd, samt för att tillträda en anställning på annan ort. Ersättning för bohagstransport får lämnas till den som har fått en anställning som beräknas vara minst sex månader på annan ort, om bidragstagaren fått bostad där. Kostnader för resa och logi ersätts om de överstiger 50 kr. Kostnader för billigaste färdssätt ersätts. Resa med flyg eller egen bil kan ersättas om det är motiverat med hänsyn till tidsvinsten eller av andra särskilda skäl.

Starthjälp

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten samt, genom förmedlingen eller på egen hand, fått anställning på en ort dit det inte är möjligt att pendla dagligen.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetsgivaren betalar traktamente på grund av flyttningen i samband med nyanställningen, inte heller om anställningen beräknas vara kortare tid än sex månader eller om anställningen är den första efter avslutad utbildning, annan än arbetsmarkandsutbildning eller gymnasial vux-

enutbildning eller liknande. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds.

Ersättning: 11 000 kr som betalas ut i samband med att anställningen tillträds. Bidrag får endast lämnas en gång under en tvåårsperiod. Om en arbetstagare vållar att anställningen upphör inom sex månader och därför återgår i arbetslöshet ska starthjälpen avseende den återstående perioden betalas tillbaka. Det samma gäller om arbetstagaren beviljas obetald ledighet som inte beror på sjukdom eller liknande orsak.

Pendlingsstöd

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten samt, genom förmedlingen eller på egen hand, fått anställning på en ort som ligger på ett sådant avstånd att kostnaden för en resa dit överstiger kostnaden för en resa inom normalt pendlingsavstånd från hemorten.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetsgivaren betalar traktamente på grund av flyttningen i samband med nyanställningen, inte heller om anställningen beräknas vara kortare tid än sex månader eller om anställningen är den första efter avslutad utbildning, annan än arbetsmarkandsutbildning eller gymnasial vuxenutbildning eller liknande. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds.

Ersättning: Pendlingsstöd lämnas för de resekostnader som överstiger kostnader för normalt pendlingsavstånd, dock högst 1 200 kr i månaden under sex månader. Bidrag får endast lämnas en gång under en tvåårsperiod.

7.3.2 Interpraktikstipendier

Förordning (1997:581) om interpraktikstipendier

Introduktionsdatum: Ersatte Europastipendier den 1 oktober 1997.

Beskrivning: Stipendier till arbetslösa ungdomar för praktik på arbetsplatser utanför Sverige.

Målgrupp: Ungdomar mellan 20 och 30 år som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. Personer som saknar grundläggande utbildning och har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden ska särskilt beaktas. Stipendier kan även beviljas ungdomar som omfattas av arbetsmarknadspolitiska program.

Villkor: Stipendier söks hos Internationella programkontoret för utbildningsområdet efter rekommendation av länsarbetsnämnden. Stipendier får inte lämnas för praktik i enskilt hem.

Ersättningstid: Högst sex månader.

Ersättning: Stipendiet ger ersättning för resa, uppehälle och försäkring, dock högst 11 000 kr per person i genomsnitt per kalendermånad.

7.3.3 Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa (OTA)

Lag (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa

Förordning (1996:987) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa

Introduktionsdatum: 1 november 1996.

Beskrivning: Äldre arbetslösa ges möjlighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom kommun, landsting, stat och försäkringskassa.

Mål: Stärka kompetensen hos äldre arbetslösa och höja kvaliteten i anordnarens verksamhet.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar sökanden. Inga nya sökanden har fått anvisas sedan den 1 januari 1999. Deltagare som anvisats före den 1 januari 1999 och som fyllt 62 år före detta datum kan delta fram till dess att de fyller 65 år. Arbetsuppgifterna får inte tränga undan ordinarie verksamhet. Åtgärden kan endast komma i fråga för personer som uppbär arbetslöshetsersättning²⁵.

Ersättningstid: Åtgärden är tidsbegränsad fram till den 31 december 2001.

²⁵ Ams allmänna råd om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.

Ersättning: Ersättning motsvarande arbetslöshetsersättningen samt ett tilläggsbelopp om 45 kr per dag för verksamhet på heltid. Om verksamheten pågår i mindre omfattning ska tilläggsbeloppet minskas i motsvarande utsträckning.

7.3.4 Stöd till utbildning av anställda

Förordning (2001:626) om stöd till utbildning av anställda

Introduktionsdatum: Ersatte den 1 september 2001 ”bidrag till utbildning i företag”, vilket ursprungligen infördes 1958.

Beskrivning: Stöd till arbetsgivare som bekostar utbildning av anställda och som under utbildningstiden anställer en person som är eller riskerar att bli långtidsinskriven hos arbetsförmedlingen som ersättare. Även om ingen ersättare anställs får stöd lämnas om utbildningen genomförs för att stärka de anställdas möjligheter att i samband med permitteringar eller uppsägningar behålla en anställning eller få ett nytt arbete. Utbildningen kan även gälla den som är delägare och personligt verksam i ett litet eller medelstort företag.

Villkor: Utbildningen ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad och följa en plan som arbetsgivaren upprättat och som godkänts av länsarbetsnämnden. Stöd får inte lämnas för utbildningar som arbetsgivaren enligt lag eller avtal är skyldig att bekosta, till arbetsgivare inom Samhallkoncernen eller för verksamhet inom kol- och stålindustri som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

Ersättning: De kostnader som får ersättas är: (1) lönekostnader för lärare, (2) resekostnader för lärare och deltagare, (3) andra löpande kostnader såsom material och utrustning, (4) kostnader för rådgivning och vägledning i samband med utbildningen och (5) lönekostnader för deltagare, dock högst det sammanlagda beloppet av de kostnader som avses i punkterna 1-4 och endast för de timmar då utbildningen är skild från den ordinarie verksamheten.

Vid utbildning som inte är företagsspecifik får stöd lämnas med 50 procent av de ersättningsberättigade kostnaderna och vid företagsspecifik utbildning med 25 procent. Det maximala stödbeloppet för båda utbildningstyperna är 55 200 kr per anställd under en tvåårsperiod. Om arbetsgivaren får annat offentligt stöd eller ersättning med EU-medel för samma utbildningsinsats, ska stödet minskas

så att det sammanlagda stödbeloppet inte överstiger ovan nämnda procentsatser.

Lön och andra anställningsvillkor för deltagare i utbildningen ska vara avtalsenliga och får inte försämrats under utbildningstiden.

8 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade

Under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, finns anslaget 22:4, Särskilda insatser för arbetshandikappade. Syftet med de åtgärder som finansieras av anslaget är att ge sökande med arbetshandikapp samma rätt och möjlighet att delta i arbetslivet som icke arbetshandikappade har. Nedan återfinns även Samhall som har ett eget anslag under utgiftsområde 13, nämligen 22:10, Bidrag till Samhall AB. Anslaget år 2001 för särskilda åtgärder för arbetshandikappade uppgår till 6,5 miljarder kr och anslaget för Samhall uppgår till 4,3 miljarder kr. I detta avsnitt beskrivs regelverket kring de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för arbetshandikappade vid utgången av år 2001. De viktiga förändringar som skett under året presenteras i kapitel 10.

8.1 Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

Gemensamt för samtliga insatser:

Mål: Kompensera den nedsättning i arbetsförmågan som finns hos personer med arbetshandikapp och stärka deras möjligheter att få eller behålla ett arbete.

Målgrupp: Arbetshandikappade som fyllt 20 år och uppfyller de särskilda villkor som finns för respektive insats. (Som arbetshandikappad räknas den som på grund av ett funktionshinder har nedsatt arbetsförmåga.) Unga handikappade och personer som tar del av praktisk arbetslivsorientering kan få ta del av en insats innan de fyller 20 år.

Villkor: En insats ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad, vilket innebär att den ska framstå som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande ar-

betsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan en insats görs ska länsarbetsnämnden ge berörd arbetstagarorganisation möjlighet att yttra sig. Detta gäller emellertid inte vid särskilt stöd vid start av näringsverksamhet eller stöd som lämnas till företagare eller fria yrkesutövare. Den som vill ta del av stöd ska samråda med länsarbetsnämnden innan han eller hon vidtar den åtgärd som innebär en kostnad. I annat fall lämnas stöd endast vid synnerliga skäl.

8.1.1 Lönebidrag

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1980.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid nyanställning av en arbetshandikappad. Stöd får även lämnas när en anställd återgår till arbetet efter att ha haft helt sjukbidrag, när en arbetstagare som tidigare haft anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det att lönebidrag senast lämnades och när en arbetstagare övergår från skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare till en annan anställning hos arbetsgivaren.

Målgrupp: Arbetshandikappade som inte bedöms kunna få eller behålla ett arbete om inte stödet lämnas och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser än lönebidrag eller skyddat arbete.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga. Länsarbetsnämnden ska verka för att arbetstagaren övergår till en anställning utan lönebidrag. För att underlätta övergången ska en individuell handlingsplan upprättas i samband med anvisningen.

Lönebidrag kan kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten²⁶ och med särskild stödperson för introduktion och uppföljning under uppföljning. Om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp kan lönebidraget även kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt andra punkten och med stöd till personligt biträde.

²⁶ Se avsnitt 8.1.6.

Ersättningstid: Högst fyra år. Stödet får förlängas utöver det fjärde året om det bedöms motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. En sådan förlängning ska omprövas regelbundet. Ett första beslut om lönebidrag får omfatta högst ett år²⁷.

Ersättning: Lön och andra anställningsförmåner ska följa kollektivavtal eller vara likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Lönebidragets storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga, dock till högst 80 procent av lönekostnaden. Vid anställning i en allmännyttig organisation får bidrag lämnas med upp till 90 procent av lönekostnaden om arbetet uppfyller vissa krav ifråga om utveckling, rehabilitering och arbetsmiljö. Målet är att den genomsnittliga bidragsnivån till andra arbetsgivare än allmännyttiga organisationer ska uppgå till högst 58 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden²⁸. Bidrag får lämnas med hela lönekostnaden om arbetstagaren är berättigad till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, har mer än ett svårare funktionshinder, eller på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta under längre tid.

Bidragsgrundande lönekostnad är bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter och avtalsenliga försäkringar. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid läggs till grund för bidrag. Månadslön över 13 700 kr är inte bidragsgrundande.

8.1.2 Skyddat arbete

Beskrivning: Finns i två former: skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och skyddat arbete hos Samhall.

Målgrupp: Arbetshandikappade vars arbetsförmåga är så nedsatt att de inte kan få annat arbete och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Gemensamma villkor: En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga för arbetstagaren. Länsarbetsnämnden ska

²⁷ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

²⁸ Regleringsbrev till AMV för budgetåret 2001.

regelbundet pröva om den som har skyddat arbete kan övergå till en annan anställning.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Beskrivning: Bidrag till offentliga arbetsgivare som anordnar skyddat arbete för arbetslösa med arbetshandikapp.

Målgrupp: Arbetslösa som har socialmedicinska arbetshandikapp, arbetslösa som är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och arbetslösa som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta från det en längre tid.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar arbetstagare. En anvisning får inte göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten²⁹.

Ersättningstid: Ett första beslut om bidrag får omfatta högst ett år.³⁰

Ersättning: Den anställde ska ges lön och andra anställningsförmåner som följer av, eller är likvärdiga med, kollektivavtal inom branschen. Stödet till arbetsgivaren fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga och kan lämnas med upp till hela lönekostnaden. Bidragsgrundande lönekostnad är bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter och avtalsenliga försäkringar. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid läggs till grund för bidrag. Månadslön över 13 700 kr är inte bidragsgrundande.

²⁹ Se avsnitt 8.1.6.

³⁰ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Skyddat arbete hos Samhall³¹

Introduktionsdatum: Samhall bildades 1980.

Beskrivning: Samhall är ett statligt bolag som har till uppgift att skapa meningsfullt och utvecklande arbete för arbetshandikappade där (de geografiska) behoven finns. Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet inom såväl industriell verksamhet som service- och tjänstesektor.

Mål: Samhall ska under år 2001 uppnå ett sysselsättningsmål för arbetshandikappade anställda om minst 31,9 miljoner arbetstimmar. Rekryteringen ska till minst 40 procent ske från de prioriterade grupperna, utvecklingsstörda, psykiskt sjuka och flerhandikappade, enligt de definitioner som Ams och Samhall har enats om. Minst 5 procent av de anställda med arbetshandikapp ska under året övergå till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Samhall ska verka för att andelen kvinnor som lämnar koncernen ska öka. Verksamheten ska bedrivas med affärsmässig effektivitet och ett högt resursutnyttjande inom koncernen, bl a genom strukturella förändringar i syfte att minska kostnaderna för produktionen samt genom insatser för en god beläggning.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. Arbetet ska så långt som möjligt vara utformat så att det tillvaratar och utvecklar den anställdes kunskaper, färdigheter, erfarenheter och intressen för att stärka möjligheterna att på sikt få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Skyddat arbete hos Samhall får inte kombineras med någon annan åtgärd.

Ersättningstid: Tillsvidareanställning av de arbetshandikappade upp till allmän pensionsålder eller till dess att övergång till reguljärt arbete sker.

Ersättning: Den anställda ska ha lön och andra anställningsförmåner som följer av, eller är likvärdiga med, kollektivavtal inom branschen. Staten ger ersättning för de merkostnader Samhall har jämfört med andra företag, t ex för den anpassade arbetstakten, anställningstryggheten för arbetshandikappade och den geografiska spridningen.

³¹ Utöver ovan nämnda förordning baseras avsnittet på Ams (2001b), Budgetpropositionen för år 2001 och Avtal mellan staten och Samhall för året 2001.

8.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare för köp, hyra eller reparation av arbetshjälpmedel eller andra anordningar som underlättar för en anställd med arbetshandikapp att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Stöd kan också lämnas till arbetshandikappade som är företagare, fria yrkesutövare eller som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering. Stöd får dessutom lämnas till expertundersökningar för att klarlägga behovet av hjälpmedel.

Villkor: Stöd till hjälpmedel för en anställd lämnas endast för behov som framkommer under de första tolv månaderna. Stöd får inte lämnas till hjälpmedel som normalt behövs i verksamheten, som kan ersättas genom annat stöd eller som enligt bestämmelser ska utföras utan stöd.

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen kan kombineras med stöd till personligt biträde, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten³², särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

Ersättning: Högst 50 000 kr vardera till arbetsgivaren och den arbetshandikappade. Om stödet gäller datorbaserade hjälpmedel eller om det finns synnerliga skäl kan ett högre belopp lämnas. Stödet ska betalas tillbaka om hjälpmedlet inte används för avsett ändamål, om det inte finns särskilda skäl.

8.1.4 Stöd till personligt biträde

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare som har kostnader för personligt biträde åt en anställd med arbetshandikapp. Stödet kan även lämnas till arbetshandikappade som är företagare, fria yrkesutövare eller som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering.

Villkor: Beslut om personligt biträde ska omprövas regelbundet. En beslutsperiod får omfatta högst två år.³³

³² Se avsnitt 8.1.6.

³³ Ams administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Stöd till personligt biträde får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om personer med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättning: Högst 50 000 kr per år till arbetsgivaren eller den som har kostnaden för biträdet. Till företagare med arbetshandikapp som medför stora kommunikationssvårigheter får stöd lämnas med upp till 100 000 kr per år.

8.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS)

Beskrivning: Särskild stödperson åt en person med arbetshandikapp under inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stödpersonerna kallas SIUS-konsulenter och är anställda vid AMV.

Målgrupp: Arbetshandikappade med behov av extra stöd och träning inför en anställning.

Villkor: Får kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade, stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och, under uppföljning, med lönebidrag.

Ersättningstid: Högst sex månader under introduktion samt under uppföljningen av anställningen. Uppföljningsstöd får lämnas under högst ett år³⁴.

8.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till: (1) tal- och punktskriftslitteratur som synskadade behöver för att kunna ta del av arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, och (2) utbildning av personligt biträde i teckenspråk för döva, utbildning av personligt biträde eller tolk för dövblinda eller inläsning på ljudmedier av facklitteratur till en synskadad som tar del av utbildning inom ett företag.

Villkor: Stödet avser inte insatser som landstinget ska svara för.

³⁴ *ibid.*

Stöd enligt första punkten kan kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare. Stöd enligt andra punkten kan kombineras med särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättning: Vid utgifter enligt första punkten ersätts samtliga kostnader. Vid utgifter enligt andra punkten ges ersättning med högst 50 000 kr per år.

8.1.7 Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetslösa med arbetshandikapp som har kostnader för att skaffa utrustning eller andra kostnader när de startar näringsverksamhet.

Villkor: Näringsverksamheten måste förväntas ge ett väsentligt tillskott till försörjningen.

Stödet kan kombineras med stöd till start av näringsverksamhet, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten³⁵, stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och stöd till personligt biträde.

Ersättning: Högst 60 000 kr per person. Stödet ska betalas tillbaka om näringsverksamheten läggs ner eller säljs inom tre år efter det att stödet lämnades, om det inte finns särskilda skäl.

8.2 Andra åtgärder för arbetshandikappade

8.2.1 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Regleringsbrev för budgetåret 2001 avseende Arbetsmarknadsverket
Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

³⁵ Se avsnitt 8.1.6.

Beskrivning: Insatser som sker i samverkan mellan länsarbetsnämnden och andra aktörer på arbetsmarknaden och som inte kan anordnas inom ramen för övriga program, men inte heller strider mot bestämmelserna om andra program. Verksamheten ska i första hand öka möjligheterna för personer med svårare funktionshinder att få arbete. Regleringsbrevet anger att Ams under budgetåret 2001 får använda högst 50 miljoner kr till dessa projekt.

Villkor: Länsarbetsnämnden ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. När överenskommelsen ingås ska länsarbetsnämnden särskilt beakta att projektet är förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter. Av överenskommelsen ska följande framgå: projektets syfte, innehåll och omfattning, formerna för länsarbetsnämndens medverkan, hur projektet ska finansieras, avtalat projektstöd till den som i samverkan med länsarbetsnämnden anordnar projektet samt hur projektet ska följas upp och utvärderas. Medel som avsätts till ett projekt får inte användas till försörjning av deltagarna.

9 Europeiska socialfonden³⁶

Socialfonden är en av EU:s fyra strukturfonder (regional-, social-, jordbruks- och fiskefonden). Strukturfonderna syftar till att förstärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen mellan medlemsländerna och motverka ett Europa med stora regionala och sociala skillnader. Strukturfonderna utgör ungefär en tredjedel av EU:s budget och används för att finansiera olika så kallade målprogram. Målen kan vara knutna till geografiskt avgränsade områden eller avse hela länder. Som komplement till målprogrammen finns det ett flertal så kallade gemenskapsinitiativ som avser sociala och ekonomiska frågor som är gemensamma för flera europeiska regioner.

Organisationen för genomförandet av programmen består i normalfallet av en förvaltningsmyndighet, vilken har det övergripande ansvaret, en utbetalande myndighet och en kommitté/delegation som beslutar om stöd. Därtill finns en så kallad övervakningskommitté som ansvarar för uppföljning och utvärdering

³⁶ Avsnittet baseras på Nutek (2002), Budgetpropositionen för år 2001 och regleringsbrevet till AMV för budgetåret 2001.

samt övervakar så att programmet genomförs i enlighet med beslutade riktlinjer och prioriteringar. I övervakningskommittéerna ingår bl a representanter från länsstyrelser, kommuner, näringslivsorganisationer och berörda departement och myndigheter. Beslut om vilka projekt som ska få EU-bidrag fattas i regel regionalt.

Förgående programperiod avsåg åren 1995-99. Inga nya beslut får tas för denna period efter 1999. Utbetalningar till redan beslutade projekt kan dock ske till och med år 2001. Nuvarande programperiod avser åren 2000-06.

9.1 Programperioden 1995-99

Anslag 22:6 under utgiftsområde 13 i statsbudgeten redovisar utbetalningar från Europeiska socialfonden för programperioden 1995-99. Utbetalningarna avser delfinansiering av insatser inom ramen för strukturfondsmålen 2, 3, 4, 5b och 6 samt gemenskapsinitiativen. Från anslaget bekostas vidare en statlig medfinansiering av mål 4 och insatser av mål 4-karaktär inom mål 6. Anslaget uppgår till 234 miljoner kr för budgetåret 2001, varav 198 miljoner kr betalas ut från Socialfonden. Mål 3 och mål 4 samt gemenskapsinitiativen Employment och Adapt omfattas enbart av Socialfonden medan övriga program delfinansieras av flera strukturfonder.

Mål 2 har syftat till förnyelse i områden som drabbats eller hotats av industriell tillbakagång. Stödet har gällt företag, kommuner, länsstyrelser, landsting och organisationer i följande fem områden: norra Norrlandskusten, Ångermanlandskusten, Bergslagen, Fyrstadsregionen³⁷ samt delar av Blekinge. Insatserna har fokuserat på näringslivsutveckling, lokal utveckling, turism och kompetensutveckling. Programmen har finansierats till 25 procent av EU-medel och till resterande del av svenska offentliga medel och berörda företag.

Mål 3 har syftat till minskad arbetslöshet och ökad kunskap hos arbetslösa. Stödet har gällt företag, myndigheter och organisationer som velat driva utvecklingsprojekt för att bekämpa arbetslöshet. Målgrupper har varit långtidsarbetslösa, arbetslösa ungdomar, arbetshandikappade samt invandrare. Insatserna har fokuserat på kompetensutveckling, vägledning och rådgivning, aktivitets-

³⁷ Lysekil, Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan.

center samt start av näringsverksamhet. Drygt hälften av kostnaderna har finansierats med svenska offentliga medel och resterande del av EU.

Mål 4 har syftat till att stärka anställdas och verksamheters konkurrenskraft genom kompetensutveckling i kombination med förändrad arbetsorganisation. Stödet har vänt sig till små och medelstora företag samt till offentligt anställda inom vård och omsorg. Exempel på insatser har varit produktutveckling, samverkan i arbetslag, IT-användning, omvärldskunskap och internationalisering. EU har bidragit med ca 25 procent av finansieringen, svenska staten med lika mycket och resterande del har finansierats av berörda arbetsgivare.

Mål 5b har syftat till utveckling och strukturuomvandling i landsbygdsområden. Stödet har vänt sig till småföretag, organisationer, utvecklingsgrupper, länsstyrelser, landsting och kommuner i delar av Västerbottens, Gävleborgs och Dalarnas län, sydöstra och västra Sverige, Gotland och skärgården. Insatserna har inriktats på arbete och näringsliv, kultur och naturresurser, infrastruktur samt lokal utveckling. Insatserna har finansierats till 20 procent av EU-medel och till resterande del av svenska offentliga medel och berörda arbetsgivare.

Mål 6 har syftat till att stödja Sveriges mest glesbefolkade områden. Stödet har vänt sig till kommuner, landsting, länsstyrelser, företag, organisationer och föreningar. Samernas behov skulle speciellt uppmärksammas. Insatsområden har varit företagsutveckling, kompetensutveckling, jordbruk, fiske och naturresurser, lokal utveckling, samisk utveckling samt fysisk infrastruktur. EU har bidragit med ca 40 procent av finansieringen liksom staten, landstingen och kommunerna. Arbetsgivarna har bidragit med ca 20 procent.

Employment och Adapt: Employment har syftat till att öka möjligheterna till arbete för handikappade, utsatta grupper och ungdomar samt till att öka jämställdheten på arbetsmarkanden. Adapt har syftat till att finna nya metoder för kompetensutveckling och samarbete som kan stärka de anställdas ställning på arbetsmarknaden. Både offentlig och privat sektor har kunnat delta som projektanordnare. Svenska medel har stått för 35 till 55 procent av projektkostnaderna. Projekten skulle genomföras i partnerskap med liknande projekt i minst två andra medlemsländer.

9.2 Programperioden 2000-06

Anslag 22:7 under utgiftsområde 13 redovisar utbetalningar från Europeiska socialfonden för programperioden 2000-06. Utbetalningarna avser delfinansiering av insatser inom de nya strukturfondsmålen 1, 2 och 3 samt gemenskaps-initiativet Equal. Från anslaget bekostas även statlig medfinansiering av en satsning på kompetensutveckling inom mål 1 och 3. Anslaget uppgår till 1,66 miljarder kr för budgetåret 2001, varav 1,16 miljarder kr betalas ut från Socialfonden. Mål 3 och Equal omfattas av enbart Socialfonden medan mål 1 och 2 delfinansieras av flera strukturfonder.

Mål 1 avser de mest glesbefolkade regionerna i landet och syftar till att stärka och utveckla tillväxten i näringslivet. Stödet gäller företag, kommuner, offentliga organ, organisationer och föreningar i norra Norrland och södra Skogslänsregionen. Exempel på insatsområden är näringslivsutveckling, utveckling av infrastruktur, livslångt lärande och särskilda insatser för samerna. Länsstyrelserna i Norrbottens och Jämtlands län är ansvariga för genomförandet. EU beräknas bidra med ca 35 procent av kostnaderna.

Mål 2 syftar till att stimulera näringslivsutvecklingen i utsatta industri- och landsbygdsregioner. Stödet gäller delar av Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands, Värmlands, Västra Götalands och Örebro län, delar av sydöstra Sverige samt hela Gotland och andra öar. Insatserna baseras på den aktuella regionens behov. Exempel på insatsområden är utveckling av näringslivsmiljö och företagsklimat, attraktiv livsmiljö och utveckling av mänskliga resurser. Länsstyrelserna i Gävleborgs, Örebro och Jönköpings län är ansvariga för genomförandet. EU:s regional- och socialfonder beräknas bidra med knappt 30 procent av kostnaderna.

Mål 3 har till uppgift att stärka individens ställning på arbetsmarknaden och därigenom bidra till tillväxt och ökad sysselsättning. Mål 3 vänder sig till såväl anställda i företag, offentlig sektor, organisationer och ensamföretagare som arbetslösa. Programmet koncentreras till följande insatsområden: kompetensutveckling för sysselsatta, ökad anställbarhet och företagarganda, integration, mångfald och jämställdhet samt lokal utveckling. Svenska ESF-rådet är ansvarigt för genomförandet. EU beräknas bidra med drygt 25 procent av kostnaderna.

Equal ska stödja utvecklingen av nya metoder för att motverka diskriminering och utestängning i arbetslivet. Grundläggande i *Equal* är samarbete över nationsgränserna. Programmet är koncentrerat till följande temaområden: anställbarhet, företagarganda, anpassningsförmåga, asylsökanden samt lika möjligheter för kvinnor och män. Ansvarigt för genomförandet är Svenska ESF-rådet. Socialfonden beräknas bidra med knappt 50 procent av kostnaderna.

10 Viktiga förändringar i åtgärdsprogrammet under år 2001

10.1 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Arbetslöshetsförsäkring, 2001-02-05. Ett antal nya bestämmelser träder ikraft:

- För att ha rätt till ersättning måste den arbetssökande medverka till att en individuell handlingsplan upprättas.
- Under de första 100 ersättningsdagarna får den arbetssökande nu begränsa sig till att söka arbeten inom sitt yrke och i närområdet.
- I den mån det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret kan totalförsvarspplikt och föräldraledighet nu jämföras med förvärvsarbete, dock tillsammans under högst två kalendermånader.
- Anställning med allmänt eller förstärkt anställningsstöd får nu räknas med i arbetsvillkoret.
- Deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program kvalificerar ej längre för en ny ersättningsperiod. Tiden i de flesta program blir istället möjlig att hoppa över vid beräkning av arbetsvillkoret, dvs ramtiden om tolv månader kan förlängas med den tid den arbetssökande deltar i program.
- Ramtiden vid beräkning av studerandevillkoret kan nu, vid behov, förlängas fram till den dag den sökande fyller 20 år.
- Sökande som fyllt 57 år har inte längre rätt till en längre ersättningsperiod än andra.
- Det blir möjligt att få ersättningsperioden förlängd med som längst 300 ersättningsdagar utan att ett nytt arbetsvillkor har uppfyllts.
- Ersättning kan nu lämnas med ett högre belopp under de första 100 dagarna.
- En sökande som avvisat lämpligt arbete eller lämpligt program utan godtagbart skäl får nu nedsatt ersättning. Första gången detta inträffar sätts ersättning-

en ned med 25 procent i 40 ersättningsdagar, andra gången med 50 procent i ytterligare 40 dagar och vid en tredje gång har den sökande inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts. Tidigare gällde avstängning från ersättning.

2001-07-02: Den lägsta ersättningen höjs från 240 kr per dag till 270 kr per dag. Den högsta ersättningen höjs från 580 kr per dag till 680 kr per dag under de första 100 dagarna.

Aktivitetsstöd, 2001-01-01: Den lägsta ersättningen med aktivitetsstöd höjs från 103 kr till 143 kr per dag. Bidrag kan nu lämnas till vissa utredningar i samband med anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program. Kostnader för dagliga resor i samband med program (och utredningar) får från detta datum ersättas till den del de överstiger 300 kr per månad. Tidigare var gränsen 500 kr per månad.

2001-07-02: Den lägsta ersättningen med aktivitetsstöd för personer som är eller skulle ha varit berättigade till arbetslöshetsersättning samt de som blivit utförsäkrade höjs från 240 kr till 270 kr per dag.

10.2 Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder

Aktivitetsgarantin, 2001-02-05: Även anställningsstöd, med undantag av särskilt anställningsstöd, räknas nu som reguljärt arbete i detta sammanhang. En person som haft anställning med anställningsstöd i minst sex månader kan alltså ej längre delta i aktivitetsgarantin.

2001-08-01: Det läggs till i förordningen att en heltidsaktivitet inom ramen för aktivitetsgarantin bör erbjudas senast inom 27 månader från arbetslöshetens inträde.

Allmänt anställningsstöd, 2001-01-01: Möjligheten för ungdomar under 25 år att anställas med allmänt anställningsstöd om de varit anmälda vid arbetsförmedlingen under minst 90 dagar eller om de, efter avslutat yrkesinriktat gymnasieprogram, anställts för färdigutbildning till ett yrke upphör.

Arbetsmarknadsutbildning, 2001-01-01: Möjligheten för personer som inte är eller riskerar att bli arbetslösa att delta i s k bristyrkesutbildning upphör.

Bidrag till utbildning i företag, 2001-09-01: Bidraget upphör och ersätts av ”stöd till utbildning av anställda”.

Ersättning med otraditionella medel, 2001-01-01: Åtgärden upphör. De projekt som har bedrivits inom ramen för otraditionella insatser ersätts av ”projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning”. Övriga utgifter som tidigare har finansierats med otraditionella medel sorteras in under andra anslagposter.

Offentligt tillfälligt arbete för äldre arbetslösa (OTA), 2001-01-01: Endast personer som fyllt 62 år före den 1 januari 1999 och anvisats till åtgärden före detta datum kan fortfarande delta. Dessa personer kan delta tills de fyller 65 år.

Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning, 2001-01-01: Nytt program som ersätter de projekt som tidigare bedrevs inom ramen för otraditionella medel.

Stöd till utbildning av anställda, 2001-09-01: Ny åtgärd som ersätter ”bidrag till utbildning i företag”. Reglerna är delvis förändrade.

Ungdomsinsatser, 2001-01-01: Ersättningen till de deltagare i ungdomsgarantin som vare sig erhåller aktivitetsstöd eller socialbidrag höjs från 1 967 kr per månad till 2 562 kr per månad.

10.3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade

Ersättning med otraditionella medel, 2001-01-01: Åtgärden upphör. De projekt som tidigare har bedrivits inom ramen för otraditionella insatser ersätts av ”projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning”. Övriga utgifter som har finansierats med otraditionella medel sorteras in under andra anslagposter.

Lönebidrag, 2001-01-01: Målet är att den genomsnittliga bidragsnivån till andra arbetsgivare än allmännyttiga organisationer ska uppgå till högst 58 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden. År 2000 var målet 60 procent.

Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning, 2001-01-01: Ny åtgärd som ersätter de projekt som tidigare bedrevs inom ramen för otraditionella medel.

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, 2001-01-01: Kan nu även kombineras med stöd till personligt biträde.

Stöd till personligt biträde, 2001-01-01: Kan nu även kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen.

Referenser

- Ams (2000a) "Yrkesvägledning i Sverige", vis.amv.se (2002-07-30).
- Ams (2000b), "Grunddokument om aktivitetsgaranti", vis.amv.se (2002-06-14).
- Ams (2001a) "Service och resursanvändning inom arbetslivsinriktad rehabilitering", vis.amv.se (2002-07-23).
- Ams (2001b), Faktablad: "Anställning hos Samhall", www.ams.se (2002-09-16).
- Ams (2002a), "Arbetsmarknadsverkets organisation", www.ams.se (2002-09-16).
- Ams (2002b), "Söka jobb", www.ams.se (2002-10-20).
- Ams (2002c), "Rekrytera", www.ams.se (2002-07-25).
- Ams (2002d), "Arbetsförmedlingens service", vis.amv.se (2002-07-25).
- Ams administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.
- Ams allmänna råd om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.
- Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om lediga platser hos arbetsförmedlingen.
- Ams föreskrifter för tillämpningen av förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Ams föreskrifter om individuella handlingsplaner.
- Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.
- Bergeskog, A (1999) "Arbetsmarknadspolitisk översikt 1999", Stencilserie 1999:7, IFAU, Uppsala.
- Förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.
- Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd.
- Förordning (1996:987) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd.

Förordning (1997:581) om interpraktikstipendier.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (1999:1423) med instruktion för Arbetsmarknadsverket.

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag.

Förordning (2000:1212) med instruktion för Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Förordning (2001:626) om stöd till utbildning av anställda.

Lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Lag (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Nutek (2002), "EU:s strukturfonder", www.nutek.se (2002-07-10).

Nutek (2002), "Samlad lägesrapport avseende samtliga strukturfondsprogram och fonder för programperioden 2000-06", www.nutek.se (2002-12-19).

Okeke, S (2001) "Arbetsförmedlingens marknadsandelar 1999 och 2000", Ura 2001:8, Ams, Stockholm.

Regeringen, "Avtal mellan staten och Samhall för året 2001".

Regeringen, "Regleringsbrev för budgetåret 2001 avseende Arbetsmarknadsverket (AMV) och anslag inom UO13 Arbetsmarknad".

Regeringens proposition (2000/2001:1), *Budgetpropositionen för 2001*.

Regeringens proposition (2001/2002:1), *Budgetpropositionen för 2002*.

Bilaga 1

Ams sökandekategorier med engelska översättningar*

Kod	Sökandekategori (skat)	Job seeker category
<i>Arbetslösa sökande</i>		
11	Arbetslösa, platsförmedlingsservice	Unemployed, placement service
12	Arbetslösa, vägledningsservice	Unemployed, guidance service
13	Arbetslösa, väntar på beslutad åtgärd	Unemployed, waiting to start a program
96-98	Arbetslösa (tillfälliga koder) ¹	Unemployed (temporary codes)
14	Övriga inskrivna vid AF	Others registered at the PES
<i>Ej arbetslösa sökande</i>		
21	Deltidsarbetslösa	Part-time unemployed
22	Timanställda	Employed by the hour
23	Yrkesfiskare ²	Fisherman by trade
31	Tillfälligt arbete	Temporary employed
34	EU/EES-sökande	Looking for job within the EU/EES area
35	Ombytessökande Samhall	Job changers from Samhall
41	Ombytessökande	Job changers
<i>Program för arbetshandikappade</i>		
42	Lönebidrag	Wage Subsidy
43	Offentligt skyddat arbete	Public Sheltered Employment
72	Särskilt introduktionsstöd (SIUS) ³	Supported Employment
<i>Övriga program</i>		
46	Stöd till start av näringsverksamhet	Start-up Grant
47	Allmänt anställningsstöd	General Recruitment Incentive
48	Förstärkt anställningsstöd (2-årsinskrivna)	Extended Recruitment Incentive
49	Särskilt anställningsstöd ⁴ (4-årsinskrivna)	Special Recruitment Incentive
50	Förstärkt anställningsstöd ⁵	Extended Recruitment Incentive
54	Arbetspraktik	Work Practice Scheme
56	Offentliga tillfälliga arbeten ⁶	Public Temporary Work

64	Datortek	Computer/Activity Centre
65	Kommunala ungdomsprogram	Municipal Youth Programmes
66	Ungdomsgarantin	Youth Guarantee
71	Arbetslivsinriktad rehabilitering	Employability Rehabilitation Programme
73	Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling ⁷	Activities within counselling guidance and placement service
75	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning ⁸	Projects with Employment Policy Orientation
81	Arbetsmarknadsutbildning ⁹	Labour Market Training
83	Förberedande utbildning ⁹	Preparatory Training Courses

Program som upphört (d v s inga nya beslut får tas)

45	Individuellt anställningsstöd ¹⁰	Individual Recruitment Incentive
57	Aktivare användning av arbetslöshetsersättning ¹⁰	Active use of unemployment benefits
58	Resursarbete ¹⁰	Resource Jobs
74	Jobbsökar- och vägledningsinsatser (utanför aktivitetsgarantin) ⁷	Job-seeking and guidance activities (outside the Activity Guarantee)
82	IT-satsningen (SwIT) ¹⁰	Information Technology Training Programme

1) Nya fr o m 010521. Koderna 96-98 är tillfälliga koder som sätts automatiskt när en person slutar ett arbetsmarknadspolitiskt program.

2) Ny fr o m 010521.

3) Upphör 011210.

4) Ny fr o m 001101.

5) Ny fr o m 000801.

6) Upphör 011231.

7) Skat 73 och 74 infördes 000801. Skat 74 slogs ihop med skat 73 fr o m 001101.

8) Ny fr o m 010101.

9) Med arbetsmarknadsutbildning menas yrkesinriktad utbildning, skat 81. Förberedande utbildning särredovisas som egen kategori, skat 83, fr o m 010101.

10) Upphörde 990930.

*De engelska översättningarna har delvis modifierats av IFAU för att överensstämma med internationellt språkbruk.

Källa: Ams statistiktenhet (2002).

Bilaga 2. Antal öppet arbetslösa och i åtgärder 2001-01–2001-12

	01-01	01-02	01-03	01-04	01-05	01-06	01-07	01-08	01-09	01-10	01-11	01-12
Kvarstående sökande i slutet av månaden												
	01-01	01-02	01-03	01-04	01-05	01-06	01-07	01-08	01-09	01-10	01-11	01-12
<i>Arbetslösa¹</i>	<i>196220</i>	<i>184015</i>	<i>173029</i>	<i>166076</i>	<i>168031</i>	<i>234126</i>	<i>252985</i>	<i>221433</i>	<i>188250</i>	<i>173847</i>	<i>162465</i>	<i>195628</i>
Deltidsarbetslösa	106690	104684	103762	102163	99554	102490	102121	97318	92362	90623	89602	88354
Tillfällig timanställning	76234	73640	72430	71409	71303	80539	82031	75281	70646	71311	73131	75433
Sökande med tillfälligt arbete	20114	19648	19640	19640	21432	30348	32730	26106	22863	23032	23810	21570
Ombytessökande	36216	34802	34858	34761	34042	31729	30174	30464	30229	30140	30200	28877
Övriga inskrivna vid arbetsförmedlingen ²	47613	48596	51189	53373	58733	48955	47230	43989	41926	41896	43431	43236
Arbetsmarknadsutbildning inkl förberedande utbildning	35341	36002	35715	33904	29972	19063	16843	21785	25060	29066	31683	26090
Arbetspraktik	29265	28777	27231	25292	22005	17119	14718	15234	16356	18507	21075	19458
Allmänt anställningsstöd	4535	4497	4300	4212	4000	3792	3254	3313	3295	3219	3021	2623
Förstärkt anställningsstöd, 2-årsinskrivna	10433	10619	10849	11041	11502	11397	11108	11320	11347	10895	10369	9915
Särskilt anställningsstöd, personer över 57 år	732	930	1076	1318	1416	1458	1486	1578	1638	1682	1713	1719
Förstärkt anställningsstöd, 4-årsinskrivna	879	1042	1227	1456	2002	2206	2325	2582	2845	3040	3155	3190
Stöd till start av näringsverksamhet	7999	7933	7744	7756	7184	6951	6481	6260	6036	6025	6198	6230
Kommunala ungdomsprogram	4845	4765	4378	3916	3195	1835	1202	1834	3466	4799	5507	4974
Ungdomsgarantin	4871	5223	5500	5541	5090	3172	2510	2461	3011	4049	4994	4922
Offentliga tillfälliga arbeten	300	181	145	121	92	82	70	58	48	33	17	5
Datortek	6325	6367	6053	5548	4809	3330	2898	3334	3843	5120	5998	5041
Arbetslivsinriktad rehabilitering/SIUS	6915	6697	6690	6326	5905	4819	4220	4818	5097	5877	6594	6186
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	14684	14582	15086	15802	16454	17820	19336	18285	18037	19029	21450	22440
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	48	153	356	579	550	363	230	282	367	416	472	397
<i>Konjunkturberoende program totalt</i>	<i>127174</i>	<i>127769</i>	<i>126351</i>	<i>122813</i>	<i>114176</i>	<i>93407</i>	<i>86681</i>	<i>93144</i>	<i>100446</i>	<i>111757</i>	<i>122246</i>	<i>113190</i>
Lönebidrag	49010	49348	49746	50361	50688	51201	51103	51646	52142	52420	52737	52786
Offentligt skyddat arbete	5341	5346	5372	5431	5548	5690	5664	5767	5842	5944	6058	6097
<i>Program för arbetshandikappade totalt</i>	<i>54351</i>	<i>54694</i>	<i>55118</i>	<i>55792</i>	<i>56236</i>	<i>56891</i>	<i>56767</i>	<i>57413</i>	<i>57984</i>	<i>58364</i>	<i>58795</i>	<i>58883</i>
Samhall (1 månads eftersläpning)	26643	26595	26535	26483	26357	26240	26179	26043	25896	25735	25595	25468

- 1) Avser sökandekategori 11-13 samt 96-98.
2) T ex personer som snart slutar utbildning, vämplikt, föräldraledighet eller ska gå i pension.

Källa: Ams arbetsmarknadsstatistik (2002).

Bilaga 3. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, använda medel budgetåret 2001

													Tkr
Verksamhet	01-01	01-02	01-03	01-04	01-05	01-06	01-07	01-08	01-09	01-10	01-11	01-12	Summa
Arbetsmarknadsutbildning	280587	254320	220653	213317	200305	167140	113483	103552	102886	122992	126901	123200	2029336
Arbetslivsinriktad rehabilitering	48428	47300	45199	48674	47352	43730	39255	36968	35138	40935	45028	46912	524919
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	158997	142330	130125	145674	156777	156231	178558	205641	176091	184287	186947	199270	2020928
Förberedande utbildning	28532	43005	70222	90064	96117	86057	62363	54879	71276	106843	130001	137920	977279
Arbetspraktik	294791	279129	257843	255771	244634	209615	177357	161218	143777	167263	182820	189972	2564190
Start av näringsverksamhet	87542	80028	81705	77408	79381	75747	76064	74309	66492	69076	67990	61366	897108
Ungdomsinsatser	17089	16239	16912	18381	19059	16184	10437	9067	7633	10694	14493	17866	174054
Datortek	59452	56619	53780	54123	51479	42653	32507	27431	27995	37691	46140	49841	539711
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	10	353	798	2017	4065	4499	3066	2374	2410	3164	4286	3140	30182
Offentliga tillfälliga arbeten	43594	12303	2536	1435	842	1392	844	804	622	468	275	127	65242
Avgiftsinkomster finansieringsbidrag	-14670	-12938	-14051	-13912	-11400	-10081	-8851	-6408	-4527	-4212	-3824	-4197	-109071
Övrigt	-771	-498	-2153	-1436	-1254	953	-874	-1398	-778	-758	-82	-1872	-10921
Överfört till anslaget 22:3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-400000	-400000
Summa aktivitetsstöd	1003581	918190	863569	891516	887357	794120	684209	668437	629015	738443	800975	423545	9302957
Försäkringsskydd	24466	10782	255	27310	18	27598	7719	-3	16974	11354	17461	26416	170350
Bidrag till kommuner, ungdomar 20-24 år	13558	14353	14792	15461	21114	20051	13008	12990	10414	9458	10872	18367	174438
Flyttningsbidrag	16791	15911	16014	15515	15762	13640	7145	26672	22155	17143	13588	10075	190411
Upphandlad förberedande utbildning	41175	58552	56854	62336	59324	57683	46939	29850	36921	32014	56415	79185	617248
Start av näringsverksamhet, expert	2438	2669	3413	3024	2598	3346	1655	1311	2663	2841	2705	2761	31424
Upphandlad arbetsmarknadsutbildning	165566	213487	208994	224775	209761	200184	163955	122316	131693	123807	153816	218743	2137097
Bidrag till utbildning i företag	14564	12957	21793	14046	13014	15189	12233	7540	7059	10181	9685	22215	160476
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	9744	6824	7821	3944	7850	11226	6702	12908	8697	7656	11230	25919	120521
Investeringsbidrag	1720	1503	1223	3417	770	3486	3759	1303	1190	5843	7215	9277	40706
Feriearbeten	183	-616	153	390	0	0	0	193	5159	12915	25905	3707	47989
Bidrag samverkanspartner	2861	10111	10365	15494	14738	17609	9779	15098	17741	18413	27239	31243	190691
Bryt-projekt	1118	159	404	843	1025	926	1434	1580	2397	2710	1890	5410	19896
Offentliga tillfälliga arbeten, kringkostnader	932	111	49	150	44	-1	11	9	8	7	5	2	1327
Kommunalt ungdomsprogram	10368	12566	10381	10324	11957	11178	5456	6461	3693	5187	8846	15364	111781
Datortek, kommunbidrag	12430	13288	16166	21675	26697	21618	14405	20768	18832	21350	21214	25252	233695
Utbildningsstöd	194	22	0	0	0	-76	76	0	1	-76	0	1	142
Arbetspraktik, kringkostnader	5277	6292	11987	14288	13034	15690	14948	10143	8565	11068	16899	31744	159935
Tolk- och utredningskostnader	1159	1547	1493	1213	1878	1549	1335	871	1217	1938	1347	1633	17180
Arbetsförmedlingens internetservice	133	1993	2605	1659	2787	2271	1868	917	1811	1395	3455	-896	19998
Bristyrken	0	112	1230	7 374	5 813	15 613	5787	5 568	7582	9941	10280	14646	83946
Övrigt	1661	5 184	4531	1 347	5 307	-610	1 439	393	1991	2863	1059	1071	26236
Överfört från anslaget 22:2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400000	400000
Summa köp av arbetsmarknadsutbildning mm	326338	387807	390523	444585	413491	438170	319653	276888	306763	308008	401126	942135	4955487

Källa: Ams ekonomienhet (2002).

Bilaga 4. Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, använda medel budgetåret 2001

													Tkr
Verksamhet	01-01	01-02	01-03	01-04	01-05	01-06	01-07	01-08	01-09	01-10	01-11	01-12	Summa
Arbetshjälpmedel	4080	4549	5021	3457	4071	5010	3700	2121	2498	3913	3677	4869	46966
Stöd personligt biträde	7627	6348	2483	2054	1966	2664	7497	5652	3628	3602	2986	4912	51419
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	2583	2369	2036	2493	2154	1994	1970	1415	1782	1743	2427	1394	24360
Expertmedverkan, övrig	320	29	26	83	256	141	345	47	143	83	110	262	1845
Utvecklingsarbetsplatser m m	15	48	395	539	365	210	76	146	238	424	1738	3252	7446
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	1407	858	467	605	1768	1683	819	2442	2533	3491	1567	5086	22726
Lönebidrag	411926	418139	445797	426988	446924	456366	429916	493285	466807	475091	462937	508694	5442870
Offentligt skyddat arbete	46035	50701	53870	44649	50846	51668	55759	58667	56268	55656	53873	72335	650327
Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd	3030	4323	4702	5302	5834	5552	5873	5364	5505	6510	7603	8976	68574
Kulturarvs-IT	2268	173	177	2271	0	358	66	2278	175	2268	191	190	10415
Övrigt	325	13	136	33	117	-8	302	-134	41	74	-40	-50	809
Summa	479616	487550	515110	488474	514301	525638	506323	571283	539618	552855	537069	609920	6327757

Källa: Ams ekonomienhet (2002).

Bilaga 5. Utbetalningar från Europeiska socialfonden, år 2000–01

Programperiod 1995-99		
Mål	2000	2001
	Tkr	Tkr
<i>Geografiska mål</i>		
Mål 2	119 487	65 838
Mål 5b	72 975	68 576
Mål 6	142 741	69 820
<i>Nationella mål</i>		
Mål 3	345 601	30 633
Mål 4	429 647	103 768
<i>Gemenskapsinitiativ</i>		
Adapt	28 689	13 190
Employment	24 784	11 726
Konver	2 732	1 515
Leader	6 759	8 983
Interreg	4 364	4 394
Pesca	3 172	1 924
SME	13 450	4 596
Urban	3 730	1 078
Artikel 6-projekt	0	0
<i>Summa</i>	<i>1 198 131</i>	<i>386 041</i>

Programperiod 2000-06		
Mål	2000	2001
	Tkr	Tkr
<i>Geografiska mål</i>		
Mål 1	0	57 900
Mål 2	0	7 900
<i>Horisontella mål</i>		
Mål 3	215	428 653
<i>Gemenskapsinitiativ</i>		
Interreg IIIA	0	0
Interreg IIIB	0	0
Equal	0	5 165
Leader+	0	0
Urban II	0	0
<i>Summa</i>	<i>215</i>	<i>499 618</i>

Källa: Ams ekonomienhet (2002) och Nuteks strukturfondsenhet (2002).

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapport

- 2002:1** Hemström Maria & Sara Martinson ”Att följa upp och utvärdera arbetsmarknadspolitiska program”
- 2002:2** Fröberg Daniela & Kristian Persson ”Genomförandet av aktivitetsgarantin”
- 2002:3** Ackum Agell Susanne, Anders Forslund, Maria Hemström, Oskar Nordström Skans, Caroline Runeson & Björn Öckert “Follow-up of EU’s recommendations on labour market policies”
- 2002:4** Åslund Olof & Caroline Runeson “Follow-up of EU’s recommendations for integrating immigrants into the labour market”
- 2002:5** Fredriksson Peter & Caroline Runeson “Follow-up of EU’s recommendations on the tax and benefit systems”
- 2002:6** Sundström Marianne & Caroline Runeson “Follow-up of EU’s recommendations on equal opportunities”
- 2002:7** Ericson Thomas ”Individuellt kompetenssparande: undanträngning eller komplement?”
- 2002:8** Calmfors Lars, Anders Forslund & Maria Hemström ”Vad vet vi om den svenska arbetsmarknadspolitikens sysselsättningseffekter?”
- 2002:9** Harkman Anders ”Vilka motiv styr deltagandet i arbetsmarknadspolitiska program?”
- 2002:10** Hallsten Lennart, Kerstin Isaksson & Helene Andersson ”Rinkeby Arbetscentrum – verksamhetsidéer, genomförande och sysselsättningseffekter av ett projekt för långtidsarbetslösa invandrare”
- 2002:11** Fröberg Daniela & Linus Lindqvist ”Deltagarna i aktivitetsgarantin”
- 2002:12** Ekström Erika ”Värdet av en treårig yrkesinriktad gymnasieutbildning”
- 2003:1** Mörk Eva ”De arbetsmarknadspolitiska programmens effekt på den kommunala skolan”
- 2003:2** Runeson Caroline & Anders Bergeskog ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2000”
- 2003:3** Runeson Caroline & Anders Bergeskog ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2001”

Working Paper

- 2002:1** Blundell Richard & Costas Meghir ”Active labour market policy vs employment tax credits: lessons from recent UK reforms”

- 2002:2** Carneiro Pedro, Karsten T Hansen & James J Heckman "Removing the veil of ignorance in assessing the distributional impacts of social policies"
- 2002:3** Johansson Kerstin "Do labor market programs affect labor force participation?"
- 2002:4** Calmfors Lars, Anders Forslund & Maria Hemström "Does active labour market policy work? Lessons from the Swedish experiences"
- 2002:5** Sianesi Barbara "Differential effects of Swedish active labour market programmes for unemployed adults during the 1990s"
- 2002:6** Larsson Laura "Sick of being unemployed? Interactions between unemployment and sickness insurance in Sweden"
- 2002:7** Sacklén Hans "An evaluation of the Swedish trainee replacement schemes"
- 2002:8** Richardson Katarina & Gerard J van den Berg "The effect of vocational employment training on the individual transition rate from unemployment to work"
- 2002:9** Johansson Kerstin "Labor market programs, the discouraged-worker effect, and labor force participation"
- 2002:10** Carling Kenneth & Laura Larsson "Does early intervention help the unemployed youth?"
- 2002:11** Nordström Skans Oskar "Age effects in Swedish local labour markets"
- 2002:12** Agell Jonas & Helge Bennismarker "Wage policy and endogenous wage rigidity: a representative view from the inside"
- 2002:13** Johansson Per & Mårten Palme "Assessing the effect of public policy on worker absenteeism"
- 2002:14** Broström Göran, Per Johansson & Mårten Palme "Economic incentives and gender differences in work absence behavior"
- 2002:15** Andrén Thomas & Björn Gustafsson "Income effects from market training programs in Sweden during the 80's and 90's"
- 2002:16** Öckert Björn "Do university enrollment constraints affect education and earnings? "
- 2002:17** Eriksson Stefan "Imperfect information, wage formation, and the employability of the unemployed"
- 2002:18** Skedinger Per "Minimum wages and employment in Swedish hotels and restaurants"
- 2002:19** Lindeboom Maarten, France Portrait & Gerard J. van den Berg "An econometric analysis of the mental-health effects of major events in the life of older individuals"

- 2002:20** Abbring Jaap H. & Gerard J. van den Berg “Dynamically assigned treatments: duration models, binary treatment models, and panel data models”
- 2002:21** Boone Jan, Peter Fredriksson, Bertil Holmlund & Jan van Ours “Optimal unemployment insurance with monitoring and sanctions”
- 2002:22** Ridder Geert & Gerard J. van den Berg “A cross-country comparison of labor market frictions”
- 2002:23** Ekström Erika “The value of a third year in upper secondary vocational education – Evidence from a piloting scheme”
- 2003:1** Fredriksson Peter & Per Johansson “Program evaluation and random program starts”
- 2003:2** Mörk Eva “The impact of active labor market programs on municipal services”

Dissertation Series

- 2002:1** Larsson Laura “Evaluating social programs: active labor market policies and social insurance”
- 2002:2** Nordström Skans Oskar “Labour market effects of working time reductions and demographic changes”
- 2002:3** Sianesi Barbara “Essays on the evaluation of social programmes and educational qualifications”
- 2002:4** Eriksson Stefan “The persistence of unemployment: Does competition between employed and unemployed job applicants matter?”